Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

April 2025
Letnik 10, številka 3

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Martinom Hostnikom
stran 5–7

Kolesarska dirka po Sloveniji letos tudi po naši občini
stran 9

Letni zbor veteranov
stran 14

Prve aktivnosti Vinogradniškega društva Štuc
stran 17–18

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla maja 2025, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, **28. 4. 2025**, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Hišica iz kock

Foto:
Matjaž Kirn

Prelom in tisk:
Četisk, d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Pestro dogajanje v marcu

V začetku marca smo v naši športni dvorani obeležili 55. obletnico začetkov predšolske vzgoje v Šmartnem. Dobrega pol stoletja je že od gradnje prvega samostojnega Vrtca Ciciban, ki naše najmlajše še vedno sprejema in jih pripravlja za njihov vstop v osnovno šolo. Na prireditvi sta nas s svojim obiskom počastila minister za javno upravo, mag. Franc Props, in minister za vzgojo in izobraževanje, dr. Vinko Logaj. Več kot 300 nastopajočih je pričaralo čudovito zgodbo, ki smo jo končali s temeljnim kamnom, ki je bil med prireditvijo uradno položen. Izjemno sem ponosen, da imam okoli sebe tako dobre sodelavke in sodelavce, enako tudi na vse zaposlene v našem vrtcu. Posebna pohvala gre našim najmlajšim, ki so se odlično pripravili in profesionalno izvedli nastop. Vsem vam še enkrat iskrena hvala. V času organizacije dogodka smo se dalj časa ukvarjali z vprašanjem števila obiskovalcev, zato smo se odločili, da prireditev prenašamo v živo. Za vse, ki niste bili prisotni in ste prenos zamudili, sporočam, da je prireditev na voljo na našem Youtube kanalu. Sedaj pa v lov za kockami, ki bodo gradile našo hišico.

V marcu smo izvedli tradicionalno akcijo Teden za naravo – narava nas uči, ki bo podrobneje predstavljena v naslednji številki. V sklopu pestrega dogajanja smo izvedli tudi čistilno akcijo, ki kaže, da gre zavest o ohranjanju narave v pravo smer, saj se količina odpadkov manjša. Posebno zahvalo za pomoč pri organizaciji in izvedbi čistilne akcije izrekam vsem našim prostovoljnim gasilskim društvom. Vpleteni ste v vse večje akcije, ki jih v občini izvajamo, in brez vas tega ne bi zmogli. Naj nas uspešno sodelovanje krasi tudi v prihodnje.

Vaš župan Blaž Izlakar

Omejitev hitrosti v Kostrevniški dolini

Avtor članka: Blaž Izlakar, župan

27. 3. 2025 nam je g. Miro Berčon na občino prinesel 563 zbranih podpisov peticije za dvig hitrosti na omenjenem odseku iz 50 km/h na 70 km/h. Izmenjala sva nekaj argumentov, podpise smo uradno prevzeli, naša naloga je, da se odzovemo in pojasnimo naša stališča glede omenjene problematike.

Na občini se že od pričetka tega mandata (osebno že med volilno kampanjo) ukvarjamo s problemom omejitve hitrosti skozi del Kostrevniške doline. Moja predvolilna obljuba je bila, da bom primer preučil in nato ukrepal ali pojasnil svojo odločitev, če ostane takšna, kot je.

Postavitev prometne signalizacije, ki na celotnem območju naselja Mala Kostrevnica hitrost omejuje na 50 km/h, je bila vzpostavljena konec leta 2022, in sicer na podlagi projekta »Prometna ureditev Kostrevniške doline od križišča R2 417/1190 in LC 426113 do križišča LC 426113 z JP 709161«, ki ga je izdelal KProjekt, d. o. o., iz leta 2016. Pomembno je vedeti, da je omenjeni elaborat strokovni dokument, katerega vsebina so dejstva, in je podpisan s strani strokovnjaka, ki deluje in je pooblaščen za sprejemanje odločitev na dotičnem področju.

Če se mimo tega elaborata ozremo na zakonsko podlago, Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah določa, da se prometni znak za naselje postavi v naselju, skozi katerega poteka cesta, in na mestu na cesti, od katerega naprej veljajo pravila za vožnjo v naselju. Veljavni Zakon o cestah določa rob naselja z vidika urejanja cestne infrastrukture kot rob prostorsko zaokroženega območja z najmanj desetimi objekti, v katerih se opravljajo različne dejavnosti, in je za potrebe določanja prometnih ureditev in upoštevanja pravil cestnega prometa označen na cesti s predpisano prometno signalizacijo.

Ne bežim pred dejstvom, da bi ob upoštevanju zgornje navedbe lahko občina takrat začetek in konec naselja označila tudi v manjšem obsegu, saj se zaokroženo območje Male Kostrevnice dejansko ne začne takoj na križišču z državno cesto pri »Bajerniku«, zagotovo pa bi zadostili vsem zakonskim pogojem, če bi začetek naselja Mala Kostrevnica označili pri studencu (Mala Kostrevnica 29 in 32). S tem bi omejitev hitrosti na 50 km/h zmanjšali za **850** m.

V primeru vožnje s 70 km/h razdaljo 850 m prevozimo v **43,72** s, v primeru vožnje s 50 km/h pa v **61,23** s. Razlika v dolžini potrebnega časa za prevoz te razdalje je tako **17,5** s. Pri tem moram izpostaviti, da ne upoštevam pospeševanja in ustavljanja, ki najbrž dodata nekaj sekund, bistveno pa na čas ne vplivata.

Časovna komponenta je pomembna, se je pa potrebno zavedati, da se na območju, kjer lahko voznik prihrani slabih 20 sekund, z dvigom omejitve hitrosti bistveno

zmanjša prometna varnost na priključkih kategoriziranih cest na lokalno cesto in na vseh individualnih priključkih. Bistveno se zmanjša prometna varnost na paru šolskih avtobusnih postajališč in poveča nevarnost za občane, ki živijo v petih stanovanjskih hišah neposredno ob lokalni cesti. V kolikor se bo v prihodnosti kakšno od navedenih križišč uredilo in opremilo z avtobusno postajo, bo tam hitrost seveda avtomatično nižja od pričakovane.

Zaradi zgoraj navedenih argumentov je po izvedeni analizi moje stališče, da se omejitev hitrosti ohrani, saj menim, da ob predpostavki, da vozniki upoštevajo omejitev hitrosti (z upoštevano toleranco), časovni prihranek voznika zaradi dviga hitrosti ne utemeljuje povečane nevarnosti za ostale udeležence v prometu.

Zelo pomembno je tudi pojasnilo na pogosto zastavljeno vprašanje, zakaj občina postavlja radar. Vprašanju velikokrat sledi namigovanje, da občina z radarjem le polni občinski proračun.

Moj odgovor je, da to ne drži. Na začetku mandata sem ravno zaradi tovrstnih namigov povedal, da bomo meritve napovedovali in objavljali na našem profilu družbenega omrežja, kar tudi izvajamo. Redarska služba, ki v občini opravlja meritve, je del skupne občinske uprave sedaj petih občin (poleg naše tudi občine Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Trebnje). Meritve se na ozemlju občine Šmartno pri Litiji v najboljšem primeru izvajajo enkrat tedensko. Naj povem, da se mesta meritev hitrosti določajo tudi po številu prijav o neprimerni vožnji ter na točkah, na katerih je zagotovitev varnosti posebej pomembna, npr. šolski prevozi, avtobusne postaje, prehodi za pešce itd.

Če za primer vzamemo odsek ceste, ki je predmet peticije, se radar postavlja na mestu, kjer med drugim poteka šolski prevoz otrok. V prihodnosti bo morebitna ureditev križišča in avtobusnega postajališča pomenila nižanje hitrosti, čeprav se bo na celotnem odseku dvignila. Pomemben argument bo po morebitnem dvigu hitrosti tudi dejstvo, da se bo na odseke, na katerih bo omejitev hitrosti ostala 50 km/h, po spremembi pripeljalo z večjo hitrostjo, zato bodo posledično najbrž višje tudi kazni.

Priložena **tabela letnih meritev na posameznih odsekih** razkriva količino kazni na posameznih odsekih, kjer se meritve izvaja, in količino prekrškov glede na težo storjenega prekrška.

ČASOVNO OBDOBJE	ODSEK (PO ŠTEVILU PREKRŠKOV)	GLOBA (40€)	GLOBA (120€)	GLOBA (250€)	GLOBA (500€)	GLOBA (750€)	SKUPAJ
1.1.2023 - 31.12.2023	Spodnja Jablanica	93	43	3	1	0	140
	Cerovica	82	49	7	0	0	138
	Mala Kostrevnica	41	28	4	1	1	75
	Črni potok	34	17	2	2	0	55
	Velika Kostrevnica	22	16	1	0	0	39
	Gradiške laze	15	2	0	0	0	17
	Šmartno pri Litiji, Litijska c.	3	1	0	0	0	4
	Jeze, pri spomeniku	1	0	0	0	0	1
		PRILIV PRORAČUN		17,365 €		SKUPAJ GLOBE	468
ČASOVNO OBDOBJE	ODSEK (PO ŠTEVILU PREKRŠKOV)	GLOBA (40€)	GLOBA (120€)	GLOBA (250€)	GLOBA (500€)	GLOBA (750€)	SKUPAJ
1.1.2024 - 31.12.2024	Mala Kostrevnica	147	105	21	2	0	275
	Spodnja Jablanica	86	28	2	0	0	116
	Cerovica	57	33	9	1	0	100
	Črni potok	9	5	0	0	1	15
	Šmartno, Grmaška c.	5	5	0	0	0	10
	Selšek	6	2	0	0	0	8
	Gradiške laze	4	2	1	0	0	7
	Velika Kostrevnica	3	2	1	0	0	6
	Zavrstnik	4	2	0	0	0	6
	Šmartno pri Litiji, Litijska c.	1	0	0	0	0	1
		PRILIV PRORAČUN		23,390 €		SKUPAJ GLOBE	543
ČASOVNO OBDOBJE	ODSEK (PO ŠTEVILU PREKRŠKOV)	GLOBA (40€)	GLOBA (120€)	GLOBA (250€)	GLOBA (500€)	GLOBA (750€)	SKUPAJ
1.1.2025 - 27.3.2025	Mala Kostrevnica	38	40	7	4	0	89
	Spodnja Jablanica	13	4	0	0	0	17
	Cerovica	7	5	1	0	0	13
	Selšek	3	4	0	0	0	7
		PRILIV PRORAČUN		5,765 €		SKUPAJ GLOBE	126

Količina plačanih kazni je seveda v veliki večini polovična in občinski proračun napolni bistveno manj, kot je strošek izvajanja skupne občinske uprave (skupni strošek v zaključnem računu 2024 – 40.628,66 €). Že ta podatek vam, upam, zadostno prikaže, da na občini ne čutimo potrebe po kaznovanju svojih občank in občanov. Nadaljnja analiza podatkov vam bo pokazala, da je velika večina glob na spornem odseku (okvirno 80 %) po plačilu polovične kazni v razponu od 20 do 60 €. Omembe vreden podatek, ki je razviden iz tabele, je tudi, da odseki, kjer kršitev ni veliko, v naslednjih letih niso bili predmet merjenja.

Ker demokracijo navadno uravnava večina, je pri analizi večine skupek mojih argumentov 20 sekund in v povprečju od 20 do 60 € za tiste, ki jih je radar nesrečno ujel.

Vrnimo se k peticiji. Prejete podatke smo skrbno analizirali, upoštevali stalno prebivališče podpisnikov, ugotavljali polnoletnost podpisnikov ter podatke prikazali v tabeli **(Analiza prejetih podpisov peticije)**. Morda lahko omenim le presenečenost nad nekaterimi podpisniki, ki se sicer na drugih območjih goreče trudijo doseči ravno nasprotno, torej znižanje hitrosti.

Končna ugotovitev je, da je pobudo podpisalo dovolj občank in občanov, da jo moram obravnavati z vso resnostjo. Argumente bom, enako, kot sem jih predstavil vam, prenesel na SPVCP (ki je sicer o tej problematiki že razpravljal). V primeru odločitve bomo v postopku ponovno naročili izdelavo elaborata pri projektantu, pristojnem za to področje. Rezultate in elaborat bomo javno objavili.

V kolikor bo potrebno, bomo o tem vprašanju izvedeli referendum, pravna podlaga je namreč zadostna. Vprašanje na morebitnem referendumu bo dvig hitrosti na možnih mestih v okviru izdelanega elaborata in ne vse ostalo, kar je bilo v razpravah pri pridobivanju podpisov najbrž omenjeno. Do takrat vam dajem na voljo omenjeno vsebino in preverljive podatke v razmislek.

Razumem splošno nezadovoljstvo nad stanjem, ki ga je prikazala propaganda omenjene akcije. Podpiram tudi različna stališča in dejstvo, da se o vsem ne bomo nikoli strinjali. Verjetno se lahko strinjamo, da se za prihodnost odpira zelo pereče vprašanje o prioritetah občine, občank in občanov ter ne nazadnje nas vseh kot ljudi.

Vaš župan Blaž Izlakar

Pregled peticije za spremembo omejitve hitrosti - Mala in Velika Kostrevnica
Stanje na dan 28. 3. 2025

NASELJE	ŠT. PREB. S STALNIM PREB.	ŠT. PREB. NAD 18 LET	ŠT. PREB. POD 18 LET	PODPIS V PETICIJI	DELEŽ VOL. UPRAVIČ.
Velika Kostrevnica	230	173	57	113	65,32%
Mala Kostrevnica	254	210	44	12	5,71%
Lupinica	126	104	22	62	59,62%
Dvor	112	94	18	54	57,45%
Jelša	123	96	27	33	34,38%
Liberga	64	53	11	26	49,06%
Preska nad Kostrevnico	104	84	20	49	58,33%
Razbore-K. o. Ježni Vrh	26	24	2	13	54,17%
Višnji Grm	25	20	5	8	40,00%
Mulhe	30	24	6	7	29,17%
Gradišče-K. o. Grad. in Polj.	81	64	17	13	20,31%
Vrata, Dolnji Vrh, Ježni Vrh, Primskovo, Ježce	194	144	50	9	6,25%
skupaj	1369	1090	279	399	36,61%
Ostala naselja Občine Šmartno pri Litiji				36	
Začasno prebivališče v Občini Šmartno pri Litiji				9	
Nima stalnega prebivališča v Občini Šmartno pri Litiji				91	
Ni imena in priimka (podpis ni berljiv)				28	
SKUPAJ VSEH PODPISOV				563	
Občina Šmartno pri Litiji	5691	4530	1161	435	9,60%

128 podpisov oz. 22,77 % podpisov ni možno prebrati oz. niso stalni prebivalci Občine Šmartno pri Litiji.

Od Šmartna do državne uprave – kako država deluje za ljudi

Avtor članka: Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo

Ko sem bil leta 2022 izvoljen v parlament, sem dobil priložnost, da kot vaš soobčan prispevam k razvoju Slovenije tudi na državni ravni. Danes to odgovornost opravljam kot minister za javno upravo. V tej vlogi me pogosto sprašujejo, kaj pomeni, da država deluje dobro. Zame to ni le politika, ampak konkretne storitve, ki jih občani vsak dan občutimo v praksi. Cilj, ki ga zasledujem, je, da storitve javne uprave postanejo dostopnejše, pravičnejše in sodobnejše za vse prebivalce, tudi za nas, ki živimo zunaj večjih mest.

Katere korake delamo v to smer?

Vzpostavljamo mrežo INFO točk za digitalno podporo občanom po vsej Sloveniji. Tako imenovane »Digi točke« omogočajo prebivalcem, zlasti starejšim, da prejmejo pomoč pri uporabi spletnih javnih storitev – npr. naročanju pri zdravniku, izpolnjevanju obrazcev, uporabi eUprave ali pridobivanju potrdil. V naši okolici sta na voljo kar dve takšni točki. V Šmartnem pri Litiji na Staretovem trgu 12 in v Litiji na Območni obrtno-podjetniški zbornici (Jerebova ulica 12). Obe delujeta več dni v tednu dopoldne in popoldne ter nudita svetovanje glede uporabe eUprave, portala zVEM, eDavkov,

eZK, elektronskih vinjet in drugih storitev. Če pridete s pametnim telefonom in osebno izkaznico, vam bodo tam prijazno pomagali.

Prvič je v plačni sistem javnega sektorja uvedeno usklajevanje z inflacijo, kar pomeni stabilnejše plače tudi za učitelje, vzgojitelje, zaposlene v upravah in v domovih za starejše.

Aktivno smo pristopili k iskanju razlogov za administrativna bremena in ovire pri izvajanju storitev državne uprave ter iskanju pristopa k njihovi odpravi. S tem namenom poenostavljamo obrazce in postopke, da ne bo več treba »hoditi na občino« zaradi vsake malenkosti.

Spremenjen je bil zakon, ki ureja financiranje občin in prinaša več sredstev tudi za šmarsko občino. To konkretno pomeni, da se je olajšalo investiranje v infrastrukturo in energetske prenove javnih stavb. Spodbujamo in nudimo podporo prostovoljstvu in skupnostnim projektom, ki imajo v krajih, kot je Šmartno, izredno veliko vlogo.

S temi in še mnogimi drugimi ukrepi se država odziva na potrebe, ki jih izpostavljajo prebivalci Slovenije. Včasih gre za majhne, a vseeno pomembne korake – od hitrejšega izdajanja osebnih dokumentov do preglednejših razpisov in hitrejšega odziva državnih služb. Slovenijo zaradi stabilnega gospodarstva, visoke kakovosti življenja in izobražene delovne sile številne države jemljejo kot zgled. Veljamo za ugledno in zaupanja vredno članico mednarodne skupnosti, vključeno v vse pomembne svetovne povezave – Evropska unija, območje evra, Schengen, zveza NATO, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter smo trenutno tudi nestalna članica Varnostnega sveta OZN.

Ob prihajajočih praznikih se velja spomniti, zakaj vse to počnemo, pa tudi, da ima vsak kraj – tudi Šmartno – svoj glas, ki je slišan tudi na najvišjih ravneh odločanja. 27. april – dan upora proti okupatorju – nas spominja na pogum tistih, ki so si upali reči »ne« zatiranju; 1. maj – praznik dela – pa na pomen dostojnega dela in pravic delavcev. Oboje nas uči, da je svoboda vredna boja in da delo ni samo preživetje, ampak temelj spoštovanja med ljudmi. Želim vam, da praznike preživite mirno, ponosno in v duhu povezanosti!

Pogovor z Martinom Hostnikom, predsednikom nadzornega sveta KSP Litija, d. o. o.

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Martin Hostnik

Javno podjetje Komunalno stanovanjsko podjetje Litija, d. o. o., katerega ustanoviteljici sta Občina Litija in Občina Šmartno pri Litiji, ima za prebivalstvo obeh občin zelo pomembno vlogo. Poleg osnovnih dejavnosti, kot so oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki ter vzdrževanje cest, javnih površin in javne razsvetljave, opravlja še celo vrsto najrazličnejših nalog. Ker je ena njegovih ključnih zadolžitev skrb za čisto okolje in ker bomo 22. aprila obeležili mednarodni dan Zemlje, ki je posvečen varovanju okolja in spodbujanju trajnostnega razvoja, smo k tokratnemu pogovoru povabili gospoda Martina Hostnika, predsednika nadzornega sveta KSP Litija, d. o. o.

Gospod Hostnik, dovolite mi, da se vam najprej v imenu uredništva zahvalim za vaš prijazen odziv našemu povabilu. Pred kratkim ste bili že tretjič izvoljeni za predsednika nadzornega sveta KSP Litija, d. o. o., kar je gotovo velik znak zaupanja in priznanje vašega dolgoletnega dela. Nam lahko zaupate, kdaj se je začela vaša pot v nadzornem organu tega podjetja?

Leta 2016 sem bil s strani Občine Šmartno pri Litiji prvič imenovan za člana v Nadzorni svet Javnega podjetja Komunalno stanovanjskega podjetja Litija, d. o. o. Na prvi seji sem bil tudi izvoljen za predsednika nadzornega sveta. Pred tem sem imel večletne izkušnje na področju gospodarskih javnih služb, pa tudi z vodenjem investicij s tega področja.

Kakšne so osnovne naloge vaše funkcije in organa, ki mu predsedujete?

Nadzorni svet opravlja naloge iz svoje pristojnosti na podlagi Zakona o gospodarskih javnih službah, odloka o ustanovitvi JP KSP Litija, d. o. o. in na podlagi Poslovnika o delu Nadzornega sveta JP KSP Litija, d. o. o. Nadzorni svet nadzira vodenje poslovanja podjetja, preverja poslovne knjige in poslovno dokumentacijo podjetja, nadzira delo direktorja, opravlja postopek izbire direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi direktorja, daje soglasje k predlogu razvojnih programov, preveri in potrjuje letno poročilo, obravnava poročilo revizorja, skratka, bdi nad kratkoročnim in dolgoročnim poslovanjem in likvidnostjo podjetja.

KSP Litija je bilo ustanovljeno na začetku petdesetih let prejšnjega stoletja in ima za seboj že kar dolgo zgodovino. Kako bi vi ocenili njegov pomen za naše lokalno okolje?

Sedanja organizacijska oblika javnega podjetja je gospodarska družba v lasti Občine Litija 73,6 % in Občine Šmartno pri Litiji 26,4 %. Prva oblika komunalnega podjetja z imenom Remontno podjetje je bila ustanovljena leta 1955, tako da smo imeli letos 70-letnico ustanovitve. V času do leta 1995 je bilo še veliko sprememb in preimenovanj. Na podlagi novega Zakona o gospodarskih družbah je takratna Občina Litija preoblikovala in ustanovila delniško družbo Javno podjetje Komunalno stanovanjsko podjetje Litija, d. o. o. v la-

sti takratne Občine Litija. Javno podjetje Komunalno stanovanjsko podjetje Litija, d. o. o. je imelo ves čas obstoja, pa tudi v današnjem času, pomembno vlogo pri zagotavljanju izvajanja gospodarskih javnih služb. V zadnjih dvajsetih letih se izvajanje javnih gospodarskih služb širi na področje celotnih občin. Temu sledi tudi širitev podjetja, delavnosti in tudi kadrovske potrebe. Za Občino Litija in Občino Šmartno pri Litiji je dobro delujoče komunalno podjetje velikega pomena, saj vsem občanom ob vsakem času zagotavlja oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda, odvoz in ravnanje z odpadki, pokopališko in pogrebno službo, za občino Litijo tudi vzdrževanje cest in javnih površin. Če ta sistem dobro deluje, se skoraj ne opazi, da ga imamo. Če pa karkoli »zaškriplje«, to vsi hitro občutimo. Zato je potrebno tudi veliko delati na preventivi, tako na področju opreme kot kadrovsko in organizacijsko.

Predstavljamo si lahko, da je bila ena večjih prelomnic v razvoju podjetja odcepitev občine Šmartno pri Litiji od nekdanje skupne občine Litija. Ali so morda v tistem času v novonastali občini obstajali načrti za ustanovitev lastnega komunalnega podjetja?

Ustanovitev nove občine Šmartno pri Litiji je na eni strani narekovala večjo samostojnost, na drugi strani pa so vsakokratni župani skrbeli, da se dejavnosti in področja, ki so delovala dobro, ne rušijo. Ob ustanovitvi občine Šmartno pri Litiji je Občina Šmartno postala 26,4 % lastnik JP KSP Litija, d. o. o. Občina Šmartno pri Litiji je vedno skušala optimizirati poslovanje, vendar je pri tem ravnala racionalno in ohranila tako lastništvo kot izvajanje večjega dela gospodarskih javnih služb v okviru JP KSP Litija, d. o. o.

Se vam zdi odločitev za skupno komunalno podjetje dobra?

Dolgoročno je bila odločitev za skupno komunalno podjetje gotovo dobra odločitev, seveda pod pogojem, da je dobro tudi medsebojno sodelovanje. Za Šmartno je na primer velikega pomena zbirni center za ravnanje z odpadki, ki je zgledno urejen. Prostor je odkupilo JP KSP Litija, d. o. o. in zgradilo zbirni center. Na delo JP KSP ni posebnih pripomb, seveda pa se trudimo za stalne izboljšave in hitre odzive na ugotovljene pomanjkljivosti.

Tako kot vsako podjetje se tudi KSP Litija srečuje s takšnimi in drugačnimi izzivi. Kateri od njih so najbolj zaznamovali vaša pretekla dva mandata na čelu nadzornega sveta?

Posebni izzivi so zagotavljanje pitne vode ob izrednih razmerah (poplave, daljša deževja), posebno vključevanje JP KSP v reševanje in odpravljanje posledic poplav, izziv je bilo tudi zagotavljanje kadrovske zasedbe in dežurstev v času epidemije. Poseben izziv je tudi zagotavljanje dolgoročnega ravnanja z odpadki.

Od javnih podjetij in ustanov ima javnost po navadi velika pričakovanja? Ali menite, da jih KSP Litija v celoti dosega?

Gotovo je prav, da imajo uporabniki velika pričakovanja, saj se s tem tudi pospešuje razvoj in povečuje standard izvajanja storitev, s tem pa tudi razvoj podjetja. Glede na to, da sta obe občini izrazito podeželski, je razumljivo, da obstajajo še nerešena področja, kot je gradnja vodovodov, kanalizacij, ki jih občini uspešno rešujeta.

V zadnjih dveh letih smo lahko v medijih zasledili veliko zgodb občinskih komunalnih podjetij, ki so se znašla v finančnih težavah ali pa so občanom drago zaračunavala svoje storitve. Kako je v časih visoke inflacije in globalnih pretresov krmarila KSP Litija?

Res je, da je veliko komunalnih podjetij zabredlo v izgube, likvidnostne težave in slabo poslovanje. Mislim, da je največ težav na področju ravnanja z odpadki. Tu imamo zanimivo delitev, da Litija odvaža odpadke v občino Hrastnik (deponijo Unično), Šmartno pa na deponijo Barje v Ljubljani. Zdaj se kaže, da je bila odločitev takratnega župana za odvoz v Ljubljano pozitivna, saj deponija Unično zagotavlja odlagalni prostor le še za tri leta. Dejstvo je, da je na celotnem območju veliko težav z odlaganjem preostanka odpadkov. Iz tega naslova kar pogosto poslušamo o požarih na odlagališčih odpadkov. JP KSP se izogiba višanju cen storitev, če že, le minimalno, da se pokrivajo nujni stroški. Seveda pa se JP KSP stalno ukvarja z iskanjem in izkoriščanjem notranjih rezerv, ki pa jih počasi zmanjkuje. Najbolj na robu običajno posluje deponiranje ostankov odpadkov in predelava ostanka blata iz čistilne naprave.

Ali menite, da so storitve KSP Litija cenovno konkurenčne drugim komunalnim podjetjem v Sloveniji?

Cene storitev so redna tema na NS in na skupščini podjetja. Komunalno podjetje gospodarske javne službe izvaja neprofitno in na podlagi predpisanih kalkulacij, zato se izvedejo tudi vsakoletni poračuni in glede na to popravki cen. Na splošno odstopanja niso velika. Za izrazito podeželski občini so tudi cene primerljive podobnim občinam. Je pa tudi res, da imajo velika mestna komunalna podjetja tudi bistveno več birokracije, kar viša njihove cene storitev, tako da so cene storitev primerljive tudi tem.

Podjetje je v sedmih desetletjih obstoja nenehno raslo, tudi v kadrovskem smislu. Danes zaposluje 76 ljudi, med njimi si v njem kruh služi kar nekaj šmarskih občanov. Ali menite, da ima dovolj zaposlenih z ozirom na številne naloge?

Z zadnjo popolnitvijo je v komunalnem podjetju dovolj zaposlenih, javno podjetje nastopa tudi na trgu, na primer gradnja vodovodov, pločnikov, kanalizacij in drugo glede na proste zmogljivosti kadrov in opreme. Na ta način kompenzira tudi kadrovske tolerance. Večina zaposlenih je z območja teh občin, kar zmanjšuje stroške prevoza na delo, stroške dežurstev in odzivne čase. V komunalnem podjetju je zaposlenih 27 delavcev in delavk z območja občine Šmarno pri Litiji, kar predstavlja več kot tretjino zaposlenih in nenazadnje tudi ta podatek opravičuje odločitev za skupno komunalno podjetje.

Vrniva se še malo na začetek. Kot sem omenil uvodoma, je ena od ključnih skrbi KSP Litija skrb za čisto okolje. Tisti, ki situacijo malo pozorneje spremljamo, lahko opazimo, da je stanje čistoče našega okolja vsako leto boljše, zlasti pa je veliko boljše, kot je bilo pred desetletji. Toda kljub temu opazimo tudi, da med nami še vedno živijo redki posamezniki,

ki brez slabe vesti smetijo javne površine in naravo. Eden najbolj onesnaženih predelov naše občine je verjetno vzdolž ceste Šmartno–Bogenšperk. Kako se KSP Litija spopada s to problematiko?

Z zbiranjem in sortiranjem odpadkov na območju celotnih občin se stanje bistveno izboljšuje. Obveščenost občanov je občutno večja, tako da dostikrat že otroci pojasnjujejo staršem, kateri odpadek sodi v posamezni zabojnik. Zelo pozdravljam tudi akcijo »Izmenjevalnica«, ki so jo začele in tudi odlično vodijo šmarske mamice. V tej akciji se brezplačno oddaja in prejema oblačila in drugo. S takimi akcijami se zmanjšuje količina odpadkov. Je pa med nami nekaj posameznikov ali od drugod, ki jim čisto in varno okolje ne pomeni veliko. Če pomislimo samo na trpljenje živali, ki poginejo zaradi pločevink, odvrženih na travnike in pašnike. Omenili ste cesto Šmartno–Bogenšperk, ki je zaradi nenaseljenosti območja dostikrat žrtev nevestnega odmetavanja odpadkov iz vozil.

Na podlagi pravilnika o vzdrževanju cest je za odstranjevanje z območja cest zadolžena pregledna služba, konkretno je za cesto Šmartno–Bogenšperk upravljalec Družba za državno infrastrukturo DRI, koncesionar pa je Cestno podjetje Novo mesto, za občinske ceste šmarske občine pa opravljata pregledno službo občinski koncesionar in režijski obrat. Nadzor izvajata Policija in medobčinsko redarstvo.

V Sloveniji imamo še vedno velik privilegij, da nam iz pip teče pitna voda. V občini Šmartno pri Litiji je več vodovodov, z večino katerih upravlja KSP Litija. Kako bi vi ocenili stanje vodovodnega omrežja in oskrbe s pitno vodo?

V Šmartnem je glavni skupni vodovod z občino Litija, ki ima glavna zajetja in črpališče v Gozd - Reki in rezervno črpališče ob Ljubljanski cesti v Litiji. Ta zagotavlja pitno vodo širšemu območju Šmartna in Litije. Ostale dele šmarske občine oskrbuje deset vodovodnih sistemov in ostala področja občine Litija štirinajst vodovodnih sistemov. Vsa ta vodovodna omrežja upravlja in vzdržuje JP KSP Litija. Velik del teh omrežij in vodohranov je opremljen s telemetrijo, preko katere se upravlja in nadzira stanje ter kakovost pitne vode. Kontrolirajo se tudi izgube vode in na podlagi teh podatkov se planirajo vzdrževalna dela in obnove. Na vseh vodovodnih sistemih, razen na VS Ravni Osredek, se izvaja minimalna preventivna dezinfekcija vode.

Pri tem lahko ugotovimo, da je stanje oskrbe z vodo dobro organizirano in da se vse okvare na vodovodnih sistemih odpravljajo takoj v okviru lastne dežurne službe. Prav tako se v izrednih primerih izvaja tudi obveščanje uporabnikov. Na območju šmarske občine manjša vodovodna omrežja upravljajo vodovodni odbori Štangarske Poljane, Zavrstnik, Zgornja Jablanica, Cerovica, Javorje, Dragovšek in Podroje.

Brez dvoma so pred KSP Litija številni izzivi, s katerimi se bo moralo vodstvo podjetja prej ali slej soočiti. Katere bi izpostavili kot ključne?

Velik izziv je kadrovsko področje, saj komunalno podjetje potrebuje največ tehničnih poklicev in inženirjev. Še posebno na poklicnem področju – inštalaterji, vozniki, mehaniki, tehnologi – je potrebno dolgoročno planiranje.

Drugo kritično področje so deponije odpadkov.

Kot tretji pa bi izpostavil izziv trženja sortiranih odpadkov.

Za javna podjetja, ustanove in društva je zelo pomembno, da so dobro vpeta v svoje okolje. Kako bi ocenili sodelovanje KSP Litija z vodstvoma obeh občin in drugimi deležniki?

Za dobro sodelovanje je pomembno tudi to, da so si sedeži tako komunalnega podjetja kot obeh občin razmeroma blizu. Tako se lahko probleme rešuje sproti. Pomembno je tudi medsebojno zaupanje. JP KSP skrbi za dobre odnose z obema občinama, kar se odraža tudi v poslovanju podjetja.

Gospod Hostnik, žal sva že na koncu najinega pogovora. Še enkrat se vam zahvaljujem za vaš čas in vam želim uspešno delo.

Hvala tudi vam za povabilo.

Prvi zbor članov in uspešen turnir v pikadu na sedežu kluba

KLIŠE

Avtorica članka: Živa Bučar

Foto: Ela Murko

V petek, 7. 3. 2025, je na sedežu kluba potekal prvi zbor članov v letošnjem letu. Na srečanju smo pregledali finančno in vsebinsko delovanje kluba v preteklem letu ter potrdili vsa predložena poročila. Teden dni kasneje, v četrtek, 13. 3., je klub gostil napet turnir v pikadu. Kljub tekmovalnemu vzdušju smo večer preživeli v prijetnem vzdušju, ob dobri družbi in prijateljskem tekmovanju. Iskrena hvala vsem udeležencem in čestitke zmagovalcu, ki je s svojo natančnostjo osvojil prvo mesto.

Za vse ljubitelje umetnosti pa je v soboto, 16. 3., v sklopu slikarskih večerov na Klišeju potekala delavnica doodle arta. Preizkusili smo se v svojih risarskih sposobnostih in se zabavali v dobri družbi.

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko spremljate na naši Facebook strani na povezavi https://www.facebook.com/klise.klub/ ali na naši spletni strani. Ob tem vse študente ali dijake, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da nas kontaktirajo in postanejo del ekipe!

OŠ Šmartno pri Litiji

POTUJOČA RAZSTAVA POKLICEV

Avtorica članka: Maja Kirm

V preteklih dveh tednih smo na šoli gostili potujočo razstavo poklicev Gospodarske zbornice Slovenije. Njen moto je »Grem se učit, kar hočem bit«. Z razstavo smo želeli učence spodbuditi, da spoznajo čim več poklicev, da se bodo lažje odločili za nadaljnje šolanje po svojih željah in zmožnostih.

Fotografije za predstavitev različnih poklicev so posnete v slovenskih podjetjih, prikazujejo pa zaposlene, ki so ponosni predstavniki svojih poklicev, ki jih želijo predstaviti mladim.

Položitev temeljnega kamna za nov vrtec v Šmartnem

Avtorica članka: Polona Marolt, svetovalna delavka v Vrtcu Ciciban

Leto 2025 bo v srcih krajanov in otrok Šmartnega pri Litiji zapisano s posebnim pomenom. Na četrtini novega stoletja praznujemo namreč kar dva izjemna dogodka – položili smo temeljni kamen, ki naznanja gradnjo zelo želenega novega vrtca, ter obeležujemo 55 let predšolske vzgoje v Šmartnem.

Zaposleni Vrtca Ciciban se dobro zavedamo pomena kvalitetne in otroku prijazne predšolske vzgoje, ki je temeljna popotnica za uspešno nadaljnje življenje slehernega otroka. Opaziti otroka, ga sprejeti v njegovi polnosti ter mu na prijazen in spodbuden način omogočiti razvoj njegovih potencialov je za zdrav otrokov razvoj ključnega pomena. Ne nazadnje pa dostopna in kakovostna predšolska vzgoja predstavlja pomembno področje splošne blaginje prebivalstva, saj vpliva na kasnejšo socialno kohezijo.

Vrtec Ciciban je skozi svojo zgodovino delovanja nenehno širil svoje naročje. Trenutno pod svoje okrilje sprejema otroke na kar devetih lokacijah, kar je precejšen izziv tako z vidika organizacije kot tudi medsebojne povezanosti. Nov vrtec bo s svojimi sodobnimi prostori in svežino omogočal bivanje pod skupno streho in tega se tako otroci kot zaposleni neizmerno veselimo.

Petek, 7. 3. 2025, je predstavljal vrhunec naših sanj. Ta dan smo položitev temeljnega kamna za nov vrtec ob prisotnosti ministra za vzgojo in izobraževanje, dr. Vinka Logaja, ter ministra za javno upravo, mag. Franca Propsa, obeležili s prireditvijo, v katero smo prav vsi v vrtcu vložili vse svoje upe in napore. Vsebina prireditve z naslovom Hišica iz kock je temeljila na istoimenski zgodbi Ele Peroci, prav vse točke naših nastopajočih pa so se smiselno povezovale s ključnimi liki iz nje. Sporočilo vseh nas je bilo, da si novega vrtca zelo želimo, da cenimo trud, ki se vlaga vanj, in da bomo z združenimi močmi pripomogli k temu, da tako želeni cilj tudi dosežemo. Na tem mestu se zahvaljujemo tudi Občini Šmartno pri Litiji in njeni neizmerni podpori, brez katere danes ne bi bili tu, kjer sedaj stojimo. Njihovo darilo otrokom Vrtca Ciciban – ponatisnjena slikanica *Hišica iz kock* – naj nas za vedno spominja, da se sanje uresničijo, če le v njih iskreno verjamemo in smo pripravljeni stopiti skupaj.

Iščemo hišico, iščemo hišico
z eno kamnito stopničko do vrat,
z majhnimi okenci, starim balkončkom,
majhno kot kajžico, lepo kot grad.

Kolesarska dirka po Sloveniji letos tudi po naši občini

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

TOUR of SLOVENIA

fight for green

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

V nedeljo, 8. 6., bo v naši občini velik kolesarski praznik. Ponovno bo naše kraje obiskala karavana kolesarske dirke Po Sloveniji in tokrat bodo naši kraji pustili še poseben pečat. Kolesarji (med njimi tudi člani najboljših profesionalnih ekip) bodo zadnjo, 5. etapo začeli pri sosedih v Litiji, v nadaljevanju pa jih bo trasa kar dvakrat pripeljala v naše občinsko središče Šmartno.

Tekmovalci bodo v našo občino vstopili po Litijski cesti, se zapeljali skozi Ustje na Staretov trg in naprej do krožišča, kjer bodo zavili proti Zagorici in v Jablaniško dolino. Od tam se bodo vrnili skozi Malo Kostrevnico in v krožišču zavili proti Bogenšperku. Ob tem bodo na ravnini prečkali še leteči cilj in nato nadaljevali z vzponom proti gorskemu cilju, prelazu nad Bogenšperkom, na razcepu poti za Javorje in Vrata. Po spustu v dolino reke Temenice bodo zapustili območje naše občine. Spektakularno zasnovana trasa zaključne etape letošnje dirke Po Sloveniji nam domačinom, obiskovalcem, predvsem pa ljubiteljem kolesarstva ponuja enkratno priložnost, da v živo in od blizu doživimo čar spektakla v športni zvrsti, ki nam je v zadnjih letih prinesla ogromno uspehov in s tem mednarodno prepoznavnost. Verjamemo, da bodo kljub tekmovalnemu naboju tudi tekmovalci in njihovo spremljevalno osebje začutili vsak delček tega, kar ponujajo naši kraji: čudovito naravo, pestro kulturno dediščino in gostoljubne domačine.

Pridružite se – ustvarite navijaški utrip
Tako pomemben športni dogodek si zasluži in potrebuje navijače, zato ste vabljeni vsi, spoštovane občanke in občani, da se v nedeljo, 8. 6., ob napovedani trasi pridružite kolesarski zgodbi. Odenite se v zelene barve, opremite se s simboli naše države in navijaškimi rekviziti ter ob cestah, ki bodo prizorišče športnega dogodka, na varen in kulturen način spodbujajte vrhunske kolesarje. Več kot 10 milijonov gledalcev iz več kot 100 držav bo spremljalo posnetke naše občine: neokrnjeno naravo, prečudovit grad Bogenšperk in naš navdušen navijaški utrip, ki bo spremljal kolesarsko karavano skozi Šmartno. Dirko po Sloveniji bosta namreč tudi letos snemali in v živo prenašali Televizija Slovenija ter mednarodno uveljavljena TV mreža Eurosport.

Akcija zbiranja starih koles – podarite kolo, podarite nasmeh
V okviru dirke Po Sloveniji je organizirana akcija zbiranja starih koles, ki jih lahko do 30. 4. 2025 dostavite v Zbirni center za komunalne odpadke Šmartno. Kolesa bodo del dekoracije, po dirki pa donirana v Afriko.

Fotografski natečaj – ujemite kolesarsko pravljico!
Vse ljubitelje fotografije vabimo k sodelovanju v natečaju za najboljšo kolesarsko fotografijo. Pogoj za sodelovanje je, da bo posneta na območju občin Šmartno pri Litiji ali Litija in da bo seveda ujela tisto pravo kolesarsko vzdušje – naj bo to trenutek dirke, okrašene izložbe in ulice ali izraz najstrastnejših navijačev. Najboljše fotografije bodo objavljene, avtorji bodo prejeli tudi simbolične kolesarske nagrade. Fotografije pošljite na info@razvoj.si s pripisom avtorja, naslovom fotografije in lokacijo posnetka najkasneje do 10. 6. 2025.

Dekoracija v kolesarskem duhu
Lepo vabimo tudi lastnike lokalov, trgovin, podjetij, organizacij ter ustanov in nasploh vse domačine, da od maja do dneva spektakla v kolesarskem duhu okrasite svoje izložbe, vrtove, ograje ipd. Naj bodo naše ulice in kraji pisani in gostoljubni za vse slovenske in tuje obiskovalce in gledalce dirke.

Potrudimo se in postanimo del nepozabnega športnega spektakla, ki bo Šmartno in okolico v nedeljo, 8. 6., postavil na zemljevid kolesarsko obarvane Slovenije.

Kolesarski klub Adria Mobil, https://tourofslovenia.si

TOUR of SLOVENIA

5. etapa / 5th stage
LITIJA - NOVO MESTO
8. junij / June 8th 2025

fight for green

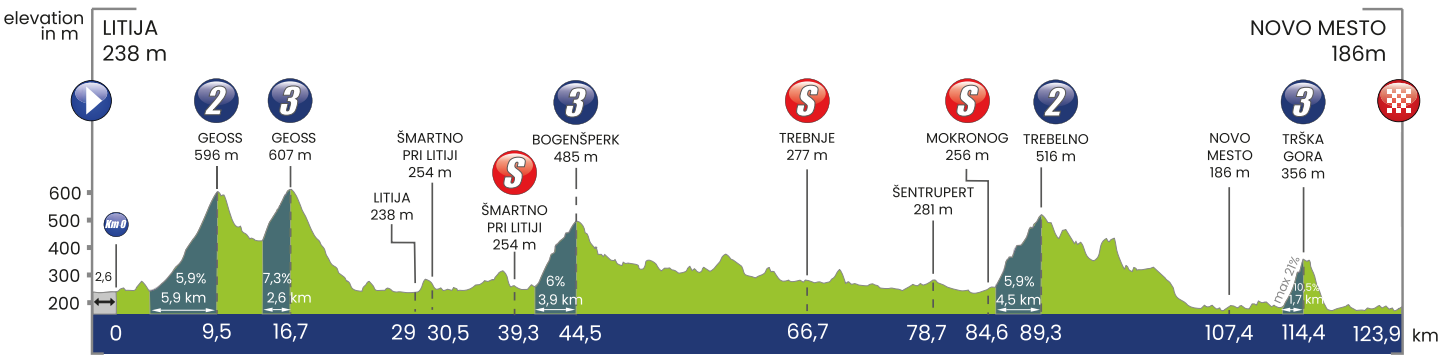

Glavni sponzorji / Main sponsors

Telekom Slovenije, ADRIA 60, Emil Frey Avtocenter

Glavni partnerji dirke / Main partners

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT, STO, I FEEL SLOVENIA, ADRIA Cycling Team, SLOVENIA CYCLING

FESTIVAL BOGENŠPERK

Začnemo 30. maja!

VSTOPNICE ZA KONCERTE SO ŽE V PRODAJI.

30. maj

GREGOR RAVNIK

Festival Bogenšperk bo letos s koncertom odprl vsestranski glasbenik, ki spretno združuje pop in operno glasbo, priljubljeni Primorec, Gregor Ravnik.

13. junij

MARKO ŠKUGOR & KVATROPIRCI

Na jasi gradu Bogenšperk napovedujemo čarobni glasbeni večer, ki ga ne smete zamuditi.

20. junij

Foto: Uroš Abram

SIDDHARTA RAZELEKTRENO

Siddharta prihaja v povsem novi obliki – še bolj osebno in bližje kot kadarkoli. Svojo ekskluzivno serijo akustičnih nastopov pa zaključuje prav na gradu Bogenšperk.

4. julij

Foto: Mateja Mirt

ORLEK & VLADO KRESLIN Z MALIMI BOGOVI

Še ena dobitna glasbena kombinacija, ki bo na grad Bogenšperk pripeljala navdušence z vseh koncev Slovenije.

12. september

KOKOSY

Kokosy zase pravijo, da so štiridimenzionalno bitje pretežno glasbene narave, ki slovenski glasbosferi ponuja svež vetrič nedefiniranosti.

vstopnice: TIC ŠMARTNO I GRAD BOGENŠPERK I EVENTIM

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

grad: 01 89 87 867, TIC Šmartno: 08 20 06 168 info@bogensperk.si

Festival Bogenšperk ponovno vabi z bogatim programom

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

Šmartno in grad Bogenšperk bosta zdaj zdaj postala živahno prizorišče XI. Festivala Bogenšperk, ki bo od maja do septembra bogatil vsebine gradu Bogenšperk in Šmartna z odlično glasbo, izbrano kulturo in vrhunsko kulinariko. Festival bo 30. 5. odprl simpatični Primorec, akademsko izobraženi operni pevec, ki ustvarja lastno pop glasbo, Gregor Ravnik. Sledila bodo imena, kot so Marko Škugor in Kvatropirci, Siddharta, Orlek, Vlado Kreslin in Mali bogovi …

Obeta se nam 20 dogodkov, od katerih bo kar nekaj koncertov popularne glasbe, pa tudi zborovske in klasične. Ljubitelji dobre hrane in pijače ne smete zamuditi obeh izvedb Okusov z gradu in do zdaj najbolj obiskanega festivalskega dogodka Šmartno kuha v avgustu. Živahno bo tudi v Galeriji gradu Bogenšperk, v kateri bomo junija odprli likovno razstavo akademskega slikarja in grafika Lojzeta Adamljeta, v juliju bo razstavljal dunajski umetnik Andreas Dworak, avgusta pa bomo na ogled postavili dela akademske slikarke Nuše Smolič.

V okviru festivala se bomo povezovali z lokalnim okoljem, med drugimi s Knjižnico Litija, Vrtcem Ciciban, društvom upokojencev, Klubom litijskih in šmarskih študentov Kliše, Domom Tisje, društvom ŠTUC ...

Sledite našim objavam na spletni strani gradu Bogenšperk in Festivala Bogenšperk ter objavam na družbenih omrežjih, kjer vas bomo sproti obveščali o dogodkih, da jih ne boste zamudili ali spregledali. **Da si boste lahko pravočasno zagotovili vstopnice, tokrat objavljamo program koncertov, za katere so potrebne.** Celotni program Festivala Bogenšperk bomo objavili v naslednjih Krajevnih novicah.

Razstava herendskega porcelana: *Tradicija – Inovacija*

Avtorica članka: Neža Dacar

Vabimo vas v Galerijo gradu Bogenšperk, kjer si lahko do 15. 6. ogledate izjemno razstavo herendskega porcelana z naslovom *Tradicija – Inovacija*. Gre za ročno izdelane in ročno poslikane porcelanaste izdelke, ki predstavljajo del madžarske narodne zakladnice, po svetu prepoznane po blagovni znamki *Hungarikum*, ki je navdušila celo angleško kraljico Viktorijo.

Začetki segajo v Herend, mirno madžarsko vasico blizu Blatnega jezera, kjer je leta 1826 Vince Stingl ustanovil majhno lončarsko delavnico, tako imenovano manufakturo pa je na mednarodno raven povzdignil Mór Fischer, ki jo je vodil od leta 1839. Proces izdelave porcelana se od začetkov do danes skorajda ni spremenil. Ko so izdelke leta 1851 predstavili na razstavi v Londonu, je kraljica Viktorija za svoj dvor naročila umetelno oblikovan jedilni servis, ki jo je navdušil s poslikavami stiliziranega cvetja in metuljev v svežih, svetlih herendskih barvah.

Razstava na Bogenšperku nosi naslov *Tradicija – Inovacija*. »Tradicija« oživi v grajskem prostoru, opremljenim z zgodovinskim pohištvom, kot bi se čas ustavil in bi se znašli v 19. stoletju. Nasprotje tej postavitvi predstavlja »Inovacija«, ki je ključna za delovanje manufakture – umeščena je v sosednjem okroglem stolpu. Tam so na ogled mojstrovine, sodobni izdelki, predstavljena je tudi zgodovina razvoja znamenitih dekorjev. Seveda pa ni razstave herendskega porcelana brez čudovito pogrnjene mize – na razstavi je tako na ogled tudi najznamenitejši vzorec, okrasje, poimenovano po angleški kraljici Viktoriji, skupaj z njegovimi različicami.
Danes lahko manufaktura s potezami čopiča ustvari kombinacijo 16.000 oblik in 4.000 vzorcev. Herendski porcelan je postal simbol odličnosti in elegance v več kot 60 državah.

Gre za razstavo, ki je nikakor ne smete spregledati, zato vabljeni v Galerijo gradu Bogenšperk v času odprtja gradu. Vstopnina se poravna po ceniku za ogled gradu Bogenšperk.

Novice iz Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Meritve krvnega sladkorja, krvnega tlaka, kisika v krvi, holesterola in trigliceridov bodo vsako prvo sredo v mesecu **od 8.00 do 10.00** v društveni pisarni na Parmovi 7, Litija. Meritve bosta izvajali dms. Ana Hostnik in Bojana Vidic.

Edukativno okrevanje Talaso Strunjan 11.–18. 5. 2025

Hotel Svoboda ****	6. 4.–1. 6. 2025 Sezona B (8 dni/7 noči)	Turistična taksa
7 polpenzionov v dvoposteljni sobi	595,00 €	3,13 €/na dan/ osebo = 25,00 €
7 polnih penzionov v dvoposteljni sobi	728,00 €	3,13 €/na dan/ osebo = 25,00 €

Vile ***	6. 4.–1. 6. 2025 Sezona B (8 dni/7 noči)	Turistična taksa
7 polpenzionov v dvoposteljni sobi	525,00 €	3,13 €/na dan/ osebo = 25,00 €
7 polnih penzionov v dvoposteljni sobi	658,00 €	3,13 €/na dan/ osebo = 25,00 €

Doplačilo za enoposteljno sobo: 40,00 €/dan v sezoni B

Plačilni pogoji
Ob prijavi plačate 50 EUR akontacije do **18. 4.** Ostalo poravnate na lokaciji z možnostjo obročnega odplačila aranžmaja s plačilno kartico na tri obroke.

Edukativno okrevanje Rabac 16.–23. 9. 2025

Hotel **** (Mimosa, Hedera, Narcis)	Sezona B (8 dni/7 noči)	Turistična taksa
7 polpenzionov v dvoposteljni sobi	459,00 €	1,65 €/na dan/ osebo = 11,55 €

Pohodi
Pohodov nismo opredelili po datumih. Navedli smo le lokacije. Zaradi spremenljivega vremena jih bomo prilagajali sproti in vas o tem obveščali preko Facebooka in SMS-ov.

- Litija–Laze–Dolsko–Klopce–Javoršica–Miklavž–Jevnica (vlak)
- Litija–Grad Gamberk (avtobus) in nazaj Gamberk–Klančiše–Velika Skala–letališče Ruardi–Zagorje–Litija (vlak)
- Litija–Sveti Jošt nad Kranjem–Litija (vlak)
- Litija–Srnjak nad Logatcem
- Litija–Pekel pri Borovnici

Telovadba poteka v Športni dvorani Litija pod strokovnim vodstvom vsako sredo od **18.15 do 19.15**. Vstopnice lahko kupite pri vaditeljici v dvorani ali v društvu.

Plavanje in vadba potekata na bazenu Pungrt Šmartno pri Litiji skupaj z MDI Litija in Šmartno ob sredah od **16.00** do **17.00**.

Pretekli dogodki

Okrevanje ob dnevu žena v Simonovem zalivu
Ob dnevu žena je Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji od 6. do 9. 3. 2025 organiziralo okrevanje v Simonovem zalivu. Na poti do Izole smo se ustavili v vasi Podnanos, kjer je rojstni kraj Zdravljice. V lokalnem kulturnem domu smo si ogledali tudi tam posneti film *Tistega lepega dne*. Sledila je nastanitev v hotelu. V popoldanskem času smo se sprehodili ob obali, do muzeja v Izoli nas je spremljalo toplo sonce. Zvečer pa smo se prijetno družili ob glasbeni spremljavi Trio kvinteta iz Radeč. Naslednji dan po zajtrku je bil organiziran pohod ob Mesečevem zalivu ali izlet z avtobusom na Marezige do Fontane vin. Praznični večer, 8. 3., nam je popestrila kantavtorica in glasbena producentka Dunja Vrhovnik. Naslednji dan smo se vračali proti domu. Med potjo smo se ustavili v Krkavčah, kjer smo si ogledali oljarno Torkla Ternav in nasade oljk, spremljala sta nas lastnik in g. Pavel Golja, ki je predstavil zgodovino kraja in nam podaril oljčne vejice. Nato smo se ustavili še v Hrastovljah v cerkvi sv. Trojice in si ogledali svetovno znano srednjeveško fresko Mrtvaški ples. V vseh omenjenih krajih smo bili lepo sprejeti, spoznavali smo lokalno zgodovino in okušali lokalne dobrote.

Poročali smo o preteklem letu in sprejeli plan za leto 2025
12. 3. 2025 smo izvedli zbor članov v veliki sejni sobi Občine Litija. Dogodka so se udeležili tudi gostje, med njimi sekretarka Zveze društev diabetikov Slovenije **Špelca Rudolf**, podžupanja Občine Litija **Lijana Lovše**, predstavnik DD Trbovlje **Zvone Simnovčič**, predstavnica MDI Litija in Šmartno Dani Kraševec ter predstavnica DU Litija **Zdenka Drnovšek**.

Na zbor članov smo povabili tudi tri učenke in njihovo mentorico iz Osnovne šole Šmartno, ki so sodelovale na šolskem in državnem tekmovanju **iz znanja o sladkorni bolezni**. Učenki **Lea Juhant** in **Meta Štritof** sta prejemnici bronastega priznanja na šolskem tekmovanju, učenka Mateja Medved pa je prejemnica zlatega priznanja na državnem tekmovanju, vse tri pod mentorstvom **Barbare Selak Juhant**, učiteljice biologije.

Podelili smo častno članstvo petim članom, ki so s svojim prostovoljnim delom prispevali k uspešnemu delovanju društva od ustanovitve leta 1989 in so še vedno aktivni člani IO in tudi prejemniki zlatih priznanj Zveze društev diabetikov Slovenije. **Priznanje častnega člana** Društva diabetikov Litija in Šmartno so prejeli: predsednica društva do leta 2012 **Darja Zupančič**, predsednica dru-

štva do leta 2019 **Rudolfa Pogačar**, članica IO **Jelka Kepa**, vodnik pohodov do leta 2019 **Ivan Lamovšek** in še vedno aktivni vodnik pohodov **Alojz Hauptman**.

Po poročilu o preteklem letu se je predsednica delovnega predsedstva zbora članov **Helena Muzga** iskreno zahvalila predsednici društva **Mihaeli Amršek** za njeno požrtvovalno prostovoljno delo, ki je poleg že utečenih celoletnih programov in aktivnosti s svojim delom in vodenjem prispevala k uspešni obnovi društva oz. sanaciji po poplavah.

Zbor je bil tudi priložnost za izmenjavo mnenj in idej članov, ki bodo pripomogla k nadaljnjemu razvoju društva diabetikov, vseskozi pa ga je spremljalo prijetno druženje.

Aktivnosti, namenjene boljši varnosti voznikov enoslednih vozil in vožnja v naravnem okolju

Avtorji članka: policisti Policijske postaje Litija

Motoristi so spomladi pri prvih prevoženih kilometrih še previdni, nekateri pa med lepim vremenom pridobijo lažni občutek varnosti in vozijo hitreje ter bolj agresivno, zato bodo policisti v prihodnjih tednih in mesecih izvajali aktivnosti, namenjene boljši varnosti voznikov enoslednih vozil. Pozorni bodo zlasti na upoštevanje omejitve hitrosti in drugih prometnih predpisov, psihofizično stanje voznikov in tehnično brezhibnost vozil.

Ker sodijo vozniki enoslednih vozil v kategorijo bolj izpostavljenih udeležencev, so namreč aktivnosti policije, ministrstev, nevladnih organizacij in predstavnikov civilne družbe predvidene skozi vso motoristično sezono. Policisti bodo tako nadaljevali s poostrenimi nadzori nad večkratnimi kršitelji cestnoprometnih predpisov in nadzori v naseljih nad vozniki enoslednih vozil. Merili bodo hitrost, preverjali tehnično brezhibnost enoslednih motornih vozil in psihofizično stanje njihovih voznikov. Poleg tega v policiji načrtujemo tudi številne preventivne aktivnosti.

S tovrstnimi aktivnostmi želimo vplivati zlasti na spremembo vedenjskih vzorcev in vzpostaviti enakovreden odnos med vozniki enoslednih motornih vozil in ostalimi udeleženci v prometu, pa tudi med samimi motoristi, ki morajo spoznati, da lahko za lastno varnost in varnost drugih udeležencev največ storijo sami. Policisti imajo možnost zasega motornega kolesa ob ugotovljenem določenem prekršku in ob izpolnjevanju zakonskih pogojev za zaseg.

Voznikom motornih koles in koles z motorjem policisti svetujemo tudi:

- Pri vožnji dosledno uporabljajte homologirano zaščitno motoristično čelado. Pravilno jo zapnite. Čist vizir vam omogoča potrebno vidljivost.
- Ne pozabite na oblačila s ščitniki.
- Motorno kolo je ozko, zato vas pri večji hitrosti drugi prometni udeleženci hitro lahko spregledajo. Naj bo vaša hitrost primerna okoliščinam, da vas bodo drugi pravočasno opazili, pa tudi vi njih.
- Poskrbite, da boste čim bolj vidni.
- Pri vožnji skozi levi ovinek se odmaknite od ločilne črte na sredini vozišča, sicer bo vaša glava brzela tudi meter globoko po smernem vozišču za nasprotni promet.
- Hitrost in način vožnje motornih koles še posebej prilagodite v prvih minutah deževja.
- Izogibajte se asfaltnim površinam, na katerih je posut pesek, razlito olje ali podobno (predvsem v ovinku).
- Ne vozite, če ste uživali alkohol, mamila, psihoaktivna zdravila ali ste utrujeni.

Policisti skupaj z drugimi inšpekcijskimi službami izvajamo skupne nadzore nad kršitvami v naravnem okolju in na smučiščih, zoper kršitelje pa se izvedejo sankcije. Odkrivanje prekrškov in ukrepanje zoper kršitelje vožnje v naravnem okolju sta le del poostrenih nadzorov vožnje v naravnem okolju. Pomemben del preprečevanja tovrstnih pojavov pa se nam zdi ozaveščanje in opozarjanje ljudi na posledice oziroma negativne vplive nedovoljene vožnje v naravnem okolju, pa tudi spodbujanje k podajanju prijav oziroma informacij o kršitvah in kršiteljih iz njihovega lokalnega okolja. Svetujemo, da kot vozniki v prometu ravnate odgovorno in za vožnjo uporabljate površine, ki so za takšne vrste vozil tudi namenjene. Vsakega, ki tovrstne pojave opazi, pa želimo spodbuditi, da o tem obvesti policijo ali pristojno inšpekcijsko službo.

Praznovanje dneva žena z Zvezdano Mlakar

Avtorica članka: Simona Pelko

Letošnji dan žena smo praznovali malo drugače kot običajno. Obiskala nas je uspešna slovenska gledališka in filmska igralka ter voditeljica Zvezdana Mlakar, s katero smo preživeli prijetno dopoldne, saj smo jo lahko tudi osebno spoznali.

Odkrito je spregovorila o svojih travmah in nam opisovala svoje življenje, ki ji je prinašalo veliko lepega, a tudi žalostnega in dramatičnega. Očarala nas je s svojo iskrenostjo, temperamentom in srčnostjo. Najbolj jo bolijo krivice in nemoč ljudi, ki jih družba ne sprejme. Tudi nam, starejšim ljudem, je namenila obilo spodbudnih besed, s katerimi nam je dala občutek vrednosti in spoštovanja. Ker je večna idealistka in optimistka, je tudi nas napolnila z upanjem, da bosta na svetu, ki tone pod težo pohlepa in materializma, vedno zmagovala svetloba in moč duha dobrote.

Z nami je poklepetala, z nami je zaplesala, nam podarila svoj avtogram, skupaj smo pojedli kosilo in na koncu našega srečanja smo bili že pravi prijatelji. Hvaležni za ta poseben obisk in druženje ji iz srca želimo še veliko uspehov in zadovoljstva tako na njeni poklicni kot tudi zasebni poti.

Za konec pa še njena misel: *»Naj bo vedno mir v duši in naj nikoli ne umre upanje v dobro! Kaj je dobro? Meni je dobro, ko začutim moč lepega, moč mile besede, moč umetnosti in ko mi nekdo reče, da me ima rad.«*

Izlet Društva upokojencev Šmartno pri Litiji v Šentjur

Avtor članka: Jože Loc

Člani Društva upokojencev Šmartno se radi družimo in hodimo na izlete. Zimski meseci so zaradi kratkih dni in nizkih zunanjih temperatur manj primerni za takšne dejavnosti. Lepo vreme in daljši dnevi pa v nas ponovno prebudijo želje po odkrivanju naše lepe domovine in krajev. To nas je opogumilo, da smo se 25. 3. 2025 odločili za obisk Šentjurja pri Celju, kjer ob železniški postaji domuje muzej Južne železnice.

URADNI ODHOD IZ MUZEJA JUŽNE ŽELEZNICE V ŠENTJURJU

Več kot 170 let je že minilo, odkar je v naše kraje prvič pripeljal vlak po progi z Dunaja v Trst. Gradnjo 578 km dolge proge, ki je zaradi zahtevnega terena za inženirje in graditelje predstavljala velik izziv, so po 20 letih dela zaključili v letu 1857. Gradnja takrat najzahtevnejšega projekta v Avstro-Ogrski je potekala pod vodstvom genialnega inženirja viteza Karla von Ghege. Že pri 18. letih je v Padovi doktoriral iz matematike, po rodu je bil Italijan in kasneje si je nabiral izkušnje pri gradnji železnic. Gradnja in uporaba železnic je bila pravzaprav pomemben mejnik v industrijski revoluciji. Vse dežele, ki so imele razvito železniško omrežje, so doživele velik gospodarski in družbeni napredek. Povprečen uporabnik železnice, ki se npr. nekajkrat na leto pelje v drug kraj, si ne more predstavljati, kaj vse je potrebno, da ta razvejan sistem deluje. Vse to nam je skušal v dobri uri predstaviti vodja muzeja, ki je že od otroštva do današnjih dni strastno in tesno povezan z železnico.

Spomini na delovne dni, tehnološke spremembe, odnosi s sodelavci, uporabniki železnice in vse, kar je povezano z železnico, je utelešeno v gospodu Mihaelu Bučarju, ustanovitelju muzeja, častnemu meščanu Šentjurja in dobitniku visokih laskavih priznanj. Povprečen uporabnik železnice si res ne more predstavljati izjemnih naporov, ki so potrebni, da ta sistem deluje, če iz ust gospoda Bučarja ne sliši zgodbe o kurjaču, ki je bil nekoč v službi 36 ur, v tem času pa je v kurišče pod kotel parnega stroja nametal neverjetnih 27 ton premoga! A to je le ena od mnogih zgodb, povezanih z železnico.

Šentjur pa ne slovi le po železniškem muzeju, temveč tudi po bratih Ipavec, ki so kraj zaznamovali predvsem kot domoljubni glasbeniki, skladatelji. Gustav Ipavec je bil cenjen zdravnik, župan mesta, cesarski svetnik v času Avstro-Ogrske in avtor pesmi *Slovenec sem*, ki bi lahko bila tudi slovenska himna. Po dobrem obedu, ki so nam ga postregli v priznanem gostišču Bohorč, smo se z obiska vrnili domov v popoldanskih urah.

Letni zbor veteranov

ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

Avtor članka: OZVVS Litija - Šmartno

Veterani OZVVS Litija - Šmartno so se letos zbrali v kulturnem domu v Šmartnem pri Litiji, kjer so opravili redni letni zbor veteranov. Po svečanem prihodu praporščaka Jožeta Kosa s praporom združenja je sledilo simbolno veteransko dejanje. V krajšem kulturnem programu je na harmoniko zaigral član našega združenja, Stane Kmetič.

Verifikacijsko poročilo je podal predsednik Janez Jurič. Na zboru veteranov je bilo prisotnih 97 članov in članic območnega združenja in šest gostov: podžupanja Občine Litija Lijana Lovše, direktorica Občinske uprave Občine Šmartno pri Litiji Karmen Sadar, predstavnika OZVVS Kočevje Anton Vovko in Nikola Novič, predstavnika OZVVS Ribnica Jože Drobnič in Marko Košir.

Ob pozdravnem nagovoru predsednika Ivana Lovšeta je sledil uradni del. Po minuti molka v čast umrlim veteranom in po izvolitvi organov zbora veteranov je zasedanje zbora prevzelo delovno predsedstvo.

Poročilo o delu območnega združenja za leto 2024 je predstavil predsednik OZVVS Litija - Šmartno Ivan Lovše. Izpostavil je aktivnosti iz programa v posameznih mesecih, ki so bile izvedene, ter dodatne naloge, ki niso bile zajete v programu. Poudaril je, da vseh aktivnosti po programu niso uspeli v celoti izpeljati. Vsem izvajalcem in udeležencem dejavnosti se je zahvalil za sodelovanje.

Poročilo o finančnem stanju in delu ter poslovno poročilo OZVVS Litija - Šmartno za leto 2024 je prisotnim članom zbora predstavil Ivan Lovše. Prav tako je predstavil tudi načrte oziroma plan dela za leto 2025. S poročilom Nadzornega odbora o delu in poslovanju OZVVS Litija - Šmartno je prisotne seznanila Jožica Belja. Namesto pokojnega Karla Lemuta je zbor veteranov za članico predsedstva imenoval Jožico Belja. Zbor veteranov je potrdil dva delegata za glavni zbor ZVVS. Članarina za leto 2026 bo ostala v enaki višini kot za leto 2025. Volitve v organe upravljanja bodo v letu 2026.

V pozdravnem nagovoru sta podžupanja Občine Litija Lijana Lovše in direktorica Občinske uprave Občine Šmartno pri Litiji Karmen Sadar izrazili spoštovanje do dela zbora veteranov in tudi do dela območnega združenja ter pohvalili dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo. Dobro oziroma uspešno delo sta zaželela tudi predstavnika OZVVS Kočevje in Ribnica, ki sta se zahvalila za povabilo na zasedanje zbora. Med veterane bi želeli vključiti predvsem člane mladih podpornikov.

Ob zaključku je polkovnik Slovenske vojske Miha Butara, ki je častni predsednik Zveze slovenskih častnikov, in je bil ob začetku vojne za Slovenijo poveljnik Teritorialne obrambe Ljubljanske regije, zboru veteranov predstavil vlogo Litijskega odreda v osamosvojitveni vojni.

Kratek oddih na otoku Mali Lošinj ob dnevu žena

Avtorica članka: Milena Mrzel

Ekipa Potepinko vsako leto ob dnevu žena za upokojence iz cele Slovenije organizira razvajanje v morskih letoviščih. Letos je hotel Aurora na Malem Lošinju gostil preko 400 udeležencev. Ni manjkalo žive glasbe, zadnji večer je bil gost Dejan Vunjak, ki nas je razveselil in dvignil vzdušje vseh prisotnih. Iz DU Šmartno pri Litiji smo se pridružili tej veseli družbi.

Mali Lošinj je dunajska oblast leta 1892 imenovala za klimatsko zdravilišče, ker ima blažjo klimo, tudi udarci vetra niso sunkoviti. Že prvi dan smo občutile blagodejni, čisti zrak. Vsepovsod je bilo veliko, veliko borov, ki zaradi izhlapevanja smole in borovih iglic nudijo prijetno senco in sprostitev. Kar klicalo je, da smo uživale ob prijetni toploti sonca in šumenju morskih valov. Prvi dan smo se podali na izlet z ladjico Pirat, spremljal nas je obetavni mladi ansambel Slučaj. Peljali smo se mimo zaliva Čikat. Ta kraj te takoj očara, pomeni prestiž v senci stoletnih borov. Čikat velja za enega izmed najlepših koščkov celotnega hrvaškega Jadrana, ki je v neposredni bližini Malega Lošinja. Takoj opaziš vilo Karolino, ki ima rajske stopnice za vstop v morje. Vila Karolina je dobila ime po skrivnostni ljubezenski zgodbi Franca Jožefa z nekronano cesarico mogočne monarhije. Cesarjeva uradna žena je bila Elizabeta, Sissi.

Drugi dan smo se nekateri podali na peturni pohod po obali na Veliki Lošinj in nato na Mali Lošinj. Doživetje pohoda smo lahko nadaljevali z razvajanjem v Wellnessu Aurora. Sledilo je predavanje o stresu in tehnikah sproščanja in že je bil tu večer ob dobri hrani in živi glasbi. Plesišče je bilo polno, prav je tako. Prekmalu je prišel čas povratka, za nami ostaja otok Mali Lošinj, otok vitalnosti, milo podnebje, smaragdno morje in bori, ki dajejo zaščito, senco in blagodejno vplivajo na naše počutje. Vas zanima? Pridružite se drugo leto.

MDI Litija - Šmartno

Avtorja člankov: Bojan Koren in Ana Mohar

VIP TOČKA

V projektu sva se za izvajanje skupnih aktivnosti povezali dve nevladni organizaciji (**Društvo invalidov Litija - Šmartno in Društvo upokojencev Litija**), ki pokriva področje invalidov in starejših. VIP točka bo vstopna informacijska pisarna, ki različnim ranljivim skupinam (invalidom, starejšim) pomaga poiskati načine za reševanje svojih stisk in potreb.

Posameznikom bomo v VIP točkah poiskali informacije glede njihovih pravic, jim svetovali, pomagali pri uveljavljanju pravic, jih napotili na ustrezno institucijo, jim pomagali pri izpolnjevanju in oddaji različnih vlog, naročanju in komunikaciji z različnimi organizacijami in institucijami, nudili digitalno podporo ter izvajali delavnice digitalnega opismenjevanja.

V okviru VIP točk, ki bodo delovale v prostorih projektnih partnerjev, bodo občani lahko na enem mestu pridobili vse potrebne informacije, na koga se obrniti glede na njihove potrebe.

OBMOČNO PRVENSTVO V STRELJANJU SMO IZVEDLI V ŠMARTNEM PRI LITIJI

Medobčinsko društvo invalidov občin Litija in Šmartno je bilo v letošnjem letu organizator območnega tekmovanja v streljanju z zračnim orožjem za invalide. Izvajalec tekmovanja pa je bilo Strelsko društvo Šmartno - Litija, ki je pridobilo nove elektronske tarče ter obnovilo notranje strelišče. Tekmovanje je bilo v soboto, 8. 3. 2025.

45 strelcev in strelk je prišlo iz desetih občin, večina je tekmovala v nacionalnem razredu s serijsko zračno puško, nekaj pa tudi s standardno puško in pištolo. Poleg NAC razreda smo imeli tudi strelce v SH1 in SH2 razredu.

Naši tekmovalci so bili: **Brigita Rozina**, ki je tekmovala v NAC razredu s standardno puško in NAC razredu s serijsko puško (v obeh se je uvrstila na državno prvenstvo); **Uroš Kneževič** je tekmoval v SH1 razredu s serijsko puško in NAC razredu s pištolo (tudi on se je v obeh razredih uvrstil na državno prvenstvo); **Jože Ponebšek** je tekmoval v SH2 razredu (tudi on je dosegel normo za uvrstitev na državno prvenstvo); sodelovali so še **Tonček Ribič**, **Gorazd Parkelj** in **Milan Pribanič**.

Razvojni center Srca Slovenije je zaposlene v turizmu obogatil z novimi znanji

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE
DEVELOPMENT CENTRE OF THE HEART OF SLOVENIA

Avtorica članka: Jasna Presečki

Marca je Razvojni center Srca Slovenije v okviru projekta HyPro4ST organiziral dva pomembna dogodka, namenjena izobraževanju na področju trajnostnega in hibridnega vodenja projektov v sektorju trajnostnega turizma. Izobraževanji sta bili namenjeni zaposlenim v turizmu in vsem tistim, ki jih zanimajo trajnostne prakse in uspešno vodenje projektov.

Prvi dogodek je potekal 17. 3. na Občini Kamnik, kjer so se zbrali ključni turistični ponudniki s tega območja, in sicer Terme Snovik, Arboretum Volčji Potok, Zdravilni gaj Tunjice, Zavod za turizem in šport Kamnik, Lepa Lopa Resort in Slovenia Eco-resort Palmieri. Udeležence smo na predavanju seznanili z vsebino prvega modula od šestih vsebinskih modulov izobraževalnega programa HyPro4ST, spoznali so delovanje učne platforme ter opravili test, s čimer so vsi udeleženci uspešno pridobili certifikat za trajnostne in hibridne projektne managerje v sektorju trajnostnega turizma. Certifikat je predstavljal pogoj za nadaljnje praktično izobraževanje.

Drugi, praktični del izobraževanja se je izvedel 25. 3. v Ljubljani, v prostorih podjetja Art Rebel 9, d. o. o., kjer so turistični ponudniki in zaposleni v turizmu pridobili vpogled v sodobne digitalne trende v dinamičnem sektorju turizma. Praktičnega dela izobraževanja so se udeležili predstavniki iz LAS Srce Slovenije, Javnega zavoda Bogenšperk, Pustolovskega parka GEOSS, Zdravilnega gaja Tunjice, Arboretuma Volčji Potok, Zavoda za turizem in šport Kamnik in Lepa Lopa Resort. Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili novim digitalnim trendom v turizmu s ciljem, da bi podobne ideje pripeljali tudi v svoje lokalno okolje. Razpravljali smo o ključnih korakih priprave inovativnih digitalnih turističnih projektov, podjetje je delilo tudi svoje pozitivne izkušnje in izzive pri snovanju inovativnih digitalnih turističnih produktov. Udeleženci so imeli priložnost izpostaviti svoje specifike okolja, lokacije, gradnje, tehničnih zmožnosti in druge izzive, s katerimi se soočajo kot turistični ponudniki. Strokovnjaki na Art Rebel 9, d. o. o. so podali tudi nekaj rešitev in predlogov, kako bi kljub njihovim omejitvam lahko bila zadeva realizirana. Razprava je potekala skozi celotno dopoldne.

Med predstavljenimi projekti je izstopala napredna digitalna platforma SIMPL, ki turistom omogoča personalizirano raziskovanje destinacij prek interaktivnega zemljevida, nameščenega v turističnih središčih, hotelih in znamenitostih. Platforma združuje posodobitve v realnem času, je prilagojena mobilnim napravam, kar izboljšuje potovalno izkušnjo obiskovalcem in turistom ter optimizira turistične tokove. Prav tako SIMPL koristi lokalnim podjetjem in turističnim organizacijam, saj v primeru vpisa povečuje njihovo prepoznavnost. Navdušili so nas tudi ostali njihovi projekti, kot so VR pegaz, Dina – Center velikih zveri, Jože Plečnik v AR, Doživljajski park Vulkanija in številni drugi.

Ob koncu dogodka smo preizkusili turistični digitalni produkt »Jože Plečnik v razširjeni resničnosti«, ki ga je Turizem Ljubljana razvil ob Unescovem vpisu Plečnikovih del na seznam svetovne dediščine. Aplikacija s 3D modeli in interaktivnim zemljevidom ponuja sodoben vpogled v arhitektovo zapuščino, obiskovalcem pa omogoča raziskovanje njegovih realiziranih in neuresničenih projektov prek razširjene (AR) in navidezne resničnosti (VR). 360-stopinjske fotografije, digitalne rekonstrukcije in virtualni ogledi Plečnikova dela na inovativen način približujejo širši javnosti. Ob tej priložnosti smo si ogledali tudi Plečnikovo hišo, kjer smo podrobneje spoznali življenje in delo enega najpomembnejših arhitektov prejšnjega stoletja. Takšni dogodki so izjemno dragoceni, saj udeležence povezujejo, jim prinašajo nova znanja in vpoglede ter spodbujajo razvoj inovativnih idej v trajnostnem turizmu.

Vse, ki bi morebiti želeli pridobiti znanja s področja trajnostnega, digitalnega, hibridnega, kreativnega in podjetniškega vodenja projektov za sektor trajnostnega turizma, ki jih ponuja platforma HyPro4ST, vabljeni na našo spletno stran in spletno središče za učenje https://hypro4st-project.eu/sl/.

Zabavni kotiček

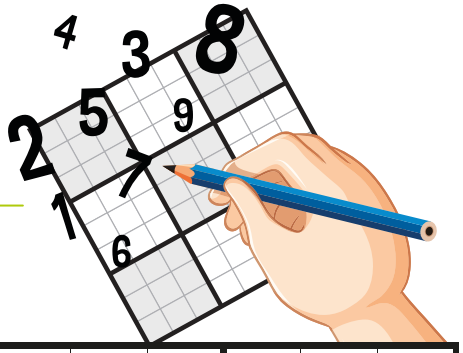

Sudoku

		3	1					2
	8		6			5		
1		6	8					
	1	4					9	
					8			
9						7	4	6
	9	5		3				
	2	1						5
			2	6				

Prve aktivnosti Vinogradniškega društva Štuc

Avtorja članka: Uroš Pušnik in VD Štuc

Pred sezono vinogradniških opravil so imeli člani Vinogradniškega društva Štuc (VD Štuc) tudi nekaj prijetnejšega dela. Prvo takšno pomembno delo je opravil upravni odbor (UO) društva, in sicer

Rez modre kavčine.

Ker se šmarskemu farnemu patronu sv. Martinu pripisuje pomembna vloga pri širjenju vinogradništva, spreminjanju mošta v vino, združevanju dobrih ljudi ob Martinovem itd., je dal leta 2020 takratni šmarski župan g. Rajko Meserko pobudo za postavitev brajde v Šmartnem. V navezi z Vinogradniškim društvom Štuc in Župnijo Šmartno pri Litiji je bila že naslednjo pomlad postavljena brajda na župnijskem vrtu in posajena dva cepiča modre kavčine (žametna črnina), ki ju je Občina Maribor podarila šmarski občini.

Zato vsako leto skupaj opravijo rez in so se tudi letos v sončnem torkovem dopoldnevu, 18. 2., zbrali ob šmarski brajdi šmarski župan g. Blaž Izlakar in župnik g. Marko Mohor Stegnar ter člani UO VD Štuc, da so skupaj obrezali ti dve sadiki. Tako je trta pripravljena na novo letino in ob pazljivi celoletni oskrbi njenega skrbnika Antona Goloba bo zagotovo tudi nekaj dobrega jesenskega pridelka.

Jubilejni občni zbor

Drugi obvezen, a prijeten dogodek je bil v petek, 28. 2. 2024, ko so se člani VD Štuc zbrali v prostorih PGD Kostrevnica na rednem in hkrati jubilejnem občnem zboru. Društvo letos namreč praznuje 20. obletnico zelo aktivnega delovanja. Prisotne vinogradnike in goste sta najprej pozdravila podžupana občin Šmartno pri Litiji, g. Darko Vidic, in Litije, ga. Lijana Lovše. Oba se z vinogradniki veselita društvenega jubileja ter njihovega elana in zagona, ki po vseh teh letih prav nič ne pojenja, obenem pa tudi izpostavljata, da si še naprej želita in se veselita dobrega sodelovanja.

Iz podanih poročil je razvidno, da društvo skozi vse leto lepo deluje in je še kako aktivno. S poročilom aktivnosti za leto 2024 nas je seznanil predsednik društva g. Jože Zadražnik. Če naštejem samo nekaj največjih: sodelovanje na mnogih kulturnih prireditvah v domači in sosednjih občinah, udeležba na prireditvah drugih društev doma in v regiji, lepa udeležba na raznih strokovnih izobraževanjih, vsakoletno druženje na pohodu med domačimi vinogradi, organizacija tekmovanja in ocenjevanja vin domačih vinogradnikov ter udeležba na ocenjevanju na prireditvi Teden cvička, nenehno skrbijo tudi za podmladek društva. Sodelovali so na prireditvi Šmarsko martinovanje, ki se je zaključila na martinovo nedeljo z blagoslovom vina, in še bi lahko našteval.

Občnega zbora se je poleg številnih članov društva udeležil tudi šmarski župnik g. Marko Mohor Stegnar, za glasbeni vložek pa sta poskrbela g. Darko Vidic in harmonikar g. Aleš Šuštaršič.

Z obveznostmi in zadolžitvami v upravnem odboru sta zaključila g. Jože Juvan in g. Jože Zadražnik. Kljub vsemu bosta še naprej dobrodošla sodelavca, sogovorca in svetovalca pri nadaljnjem delu. Za njuno delo sta prejela zahvalo za dolgoletno in požrtvovalno delo društva. To leto pa je bilo tudi volilno leto. Dosedanji predsednik in eden od ustanoviteljev društva je bil g. Jože Zadražnik, ki je predal vodenje društva mlajšim močem.

V UO društva pravijo, da je g. Jože v vseh teh letih modro, razumno in preudarno vodil društvo skozi čas. Je izkušen vinogradnik, mož tople besede, med ljudmi priljubljen in vedno pripravljen sogovorniku prisluhniti, pomagati in svetovati. V teh dveh desetletjih je g. Jože skupaj z društvom širil kulturo vinogradništva v našem okolju. Je spoštovan in cenjen tudi med vinogradniki širom dolenjske regije in je človek, ki se izzivov, ki jih je prinašal čas, ni ustrašil. Po dolgem času se je UO tudi pomladil in vsaj malo se je spremenila starostna struktura. V upravni odbor so bili imenovani: Marija Lenart, Jože Perme, Evgen Kepa, Tone Golob, Janez Jere, Martin Tomažič, Boris Jarm, Marija Hauptman, Darka Jere. Dosedanji predsednik društva Jože Zadražnik pa je bil imenovan za častnega predsednika, kar so prisotni potrdili z bučnim aplavzom.

Na mesto predsednice VD Štuc je bila soglasno potrjena in imenovana ga. Marija Lenart, dosedanja tajnica društva in desna roka g. Jožeta, mesto tajnice pa je prevzela ga. Darka Jere.

Tudi novoimenovana predsednica ga. Marija se zahvaljuje za zaupanje, a se hkrati zaveda odgovornosti, pred katero je postavljena,

saj ima društvo dobre temelje in jasno vizijo za nadaljnje delo. Verjame, da bo delo z dobrimi in zagnanimi sodelavci dosti lažje.

Tudi za leto pred nami je poleg trdega dela vsakega člana ob kopici izobraževanj, promocij, gostovanj in sodelovanja na prireditvah tudi načrt, da poskuša društvo pridobiti dodatna finančna sredstva preko javnih razpisov, s katerimi bodo veliko lažje dokončali in opremili društvene prostore, ki so v nastajanju v Šmartnem.

Kakorkoli, vinogradnikom čestitke ob jubileju društva, čestitke tudi g. Jožetu ob imenovanju za častnega predsednika društva, pa tudi novemu vodstvu. Z veselim in prijetnim razpoloženjem se je dan že prevesil v večer. In ob videnem je gotovo eno, da bo društvo zagotovo še naprej lepo delovalo in se razvijalo, kar jim vsi želimo in privoščimo.

Koncert *Življenje je vrtiljak*

Avtorica članka: Zala Kokalj

Marca smo se vrteli na vrtiljaku pevskih zborov Osnovne šole Šmartno.

Učence Osnovne šole Šmartno smo spoznali že dve leti nazaj, ko smo po dogovoru **z učiteljico glasbe, Tadejo Kreča**, izvedli predstavitev orkestra. Takrat smo sprejeli devet novih članov in ponovno obudili **mladinsko tamburaško skupino Trzalica**, ki jo je vodila **Nataša Zavšek Vidic**. Iz malega je hitro zraslo veliko in nadobudni mladi glasbeniki so se v letošnji sezoni priključili orkestru ter z njim že izvedli nekaj nastopov. Bili so navdušeni, saj je igranje v sobi za vajo eno, nastop pred živo publiko pa nekaj čisto drugega. Zato so bili veseli tudi povabila na koncert z naslovom ***Življenje je vrtiljak***. Pred polno tribuno Športne dvorane Pungrt smo skupaj z različnimi zbori zaigrali in zapeli *Kekčevo pesem, Dan ljubezni, Nekega jutra, ko se zdani* in seveda *Življenje je vrtiljak*.

Publika je bila navdušena, mi pa še bolj, saj so takšna sodelovanja za orkester zelo pomembna. Vztrajno se namreč trudimo, da bi tamburice prikazali v vsem njihovem sijaju, ki precej presega le status ljudskega inštrumenta in pri izbiri repertoarja praktično nima omejitev. Prav tako sodelovanje v orkestru nudi idealno okolje za razvoj naših najmlajših: omogoča jim strokovno spoznavanje inštrumenta, glasbene teorije in orkestrske igre, poleg tega pa tudi izkušnje pri pripravi prireditev, krepi sodelovanje in skupinsko delo, pomaga pri urjenju vztrajnosti, budi občutek odgovornosti do sočlanov, ne nazadnje pa je krasno okolje za medgeneracijsko sodelovanje. Ena izmed naših novih članic, Brina, je o tem povedala: *»Tamburice sem začela igrati, ker so me pritegnile zaradi njihove drugačnosti, hkrati pa sem želela preizkusiti nekaj novega. V orkester vedno prihajam in odhajam dobre volje, saj so člani orkestra izjemno prijazni in zabavni, kar ustvarja prijetno družbo, s katero lahko delimo skupno strast do glasbe.«* Ob tem se velja še enkrat zahvaliti učiteljici Tadeji Kreča, ki je s svojo pripravljenostjo omogočila, da smo v orkester sprejeli novo energijo in ideje.

Če so koga med branjem prispevka zasrbeli prsti in bi **katerega od tamburaških inštrumentov preizkusil tudi sam**, se nam vedno lahko oglasi na Facebooku ali elektronskem naslovu (tamburasi.smartno@gmail.com). Starost ali glasbeno predznanje nista oviri.

Specialna olimpiada, zimske svetovne igre specialne olimpiade Torino 2025

Avtor članka: Urška Ostrožnik, mentorica VDC Zasavje

VDC Zasavje se je skupaj s svojimi uporabniki zopet veselilo, tokrat zaradi dosežkov na svetovnih zimskih igrah Specialne olimpiade v Torinu, saj so domov prinesli pet medalj. Uporabniki, ki so v slovenski odpravi zastopali VDC Zasavje, so bili Mitja Čamer, Žiga Zor in seveda uporabnik naše enote v Litiji, Peter Lenart.

Od 7. do 16. 3. 2025 so v Torinu potekale svetovne igre Specialne olimpiade v zimskih disciplinah. Slovenijo je zastopalo 25 tekmovalcev. Domov so prišli s skupno 20 kolajnami. Uporabniki VDC Zasavje so se domov vrnili s petimi kolajnami. Tri je osvojil Mitja Čamer, naš Peter Lenart je osvojil dve srebrni medalji, eno v slalomu in eno v veleslalomu, ter eno 4. mesto v super G-ju. Takole sta zapisala naša trenerja v Facebook objavi: *»V življenju ne šteje število vdihov, ampak trenutki, ki ti vzamejo dih!«* Oba trenerja, Tinkara Kovač, naša mentorica, in naš mentor Domen Pociecha, sicer tudi nekdanji olimpijec in sankač, sta bila izredno vesela uspeha naših tekmovalcev. Najbolj veseli pa so bili seveda naši uporabniki in pritekla je tudi marsikatera solza sreče. Na dan, ko so se vračali iz Torina, jih je pred Kristalno palačo v Ljubljani pričakala ekipa zaposlenih, uporabnikov in svojcev s transparenti. Peter Lenart je bil še posebej vesel sprejema v svoji domači vasi Gabrovka, kjer mu je gasilsko društvo pripravilo poseben sprejem. Domačini so pripravili domače dobrote in pijačo ter skupaj z njim zalili uspeh tako z vodo iz gasilskega avtomobila kot s šampanjcem. Peter pove, da je jokal od sreče in da mu je obisk Torina zopet prinesel nove izkušnje, stkal pa je tudi nova prijateljstva. Sam pravi, da je njemu to zelo pomembno, da se druži in se ima lepo. V ponedeljek, 17. 3., pa tudi nismo pozabili na naše fante in smo jim skupaj s pomočjo PGD Čemšenik, navijaške skupine Crazy Boys iz Zagorja, Policijo Zagorje in županom Zagorja pripravili sprejem še v VDC enoti v Zagorju. Peter se vsem zelo lepo zahvaljuje za prijetno presenečenje in vso podporo.

DOGODEK ZA VSE GENERACIJE

sam
GRADBENO-TEHNIČNE TRGOVINE

SAM EN LEP DAN

SOB | 17. | MAJ

9:00 – 13:00

v šotoru pred trgovino sam

TRBOVLJE

10:00 predstava za otroke **Super čarovnica Mlci**

10 % popust na celoten nakup za imetnike SAMove kartice zaupanja in druge ugodnosti

Poslastica

Ustvarjalne delavnice za otroke IN odrasle

več informacij na: www.sam.si/enlepdan

RD HERZ Šmartno v najboljši formi med vsemi klubi 1. B moške rokometne lige

Avtor članka: Ernest Mrzel, RD HERZ Šmartno

Ekipa RD Herz Šmartno se trenutno ponaša z izjemno formo v 1. B moški rokometni ligi, saj je po menjavi trenerja dosegla štiri zaporedne zmage. S svojimi odličnimi predstavami in zmagami na zadnjih tekmah so dokazali, da nobeni ekipi do konca sezone ne bo lahko. Igralci so pokazali izjemno kemijo in predanost, kar se odraža tudi v rezultatih. Ostanite z nami in spremljajte, kako se bodo razvijali v nadaljevanju sezone!

Poročilo preteklih tekem članske ekipe RD Herz Šmartno:		
18. 2. 2025, 18. krog	RD HERZ ŠMARTNO : ŠD MOKERC - KIG	**27** : 24
8. 3. 2025, 19. krog	RK AJDOVŠČINA : RD HERZ ŠMARTNO	38 : **41**
22. 3. 2025, 20. krog	RD HERZ ŠMARTNO : MRK LJUBLJANA	**35** : 29

FOTO: RD HERZ Šmartno

S kom se bodo varovanci trenerja Boruta Mačka pomerili v zaključku sezone?

V 22. krogu bodo rokometaši RD HERZ Šmartno 12. 4. 2025 ob 19.00 gostovali v Radovljici, kjer se bodo pomerili z ekipo RK Frankstahl Radovljica v dvorani SGTŠ Radovljica. V 24. krogu jih čaka težka preizkušnja v Grosupljem, kjer se bodo 25. 4. 2025 ob 20.30 pomerili z domačini. Po gostovanjih pa se 17. 5. 2025 ob 19.00 vračajo domov, kjer bodo v Dvorani Pungrt gostili ekipo ŠRD Škofljica. Na koncu maja, 24. 5. 2025 ob 19.00, jih čaka še gostovanje v Izoli proti ekipi RD Butan plin Izola. Ekipo čaka mesec izzivov, v katerih bodo želeli obdržati visoke ambicije in v boju za čim boljšo uvrstitev v ligi dokazati svojo moč na terenu.

Mlajše selekcije

Kako so se v februarju odrezale mlajše selekcije? Mladinci (M20, 2. SRL finale 1.–6. mesto) so po polovici tekem (4/8) mladinci še vedno brez poraza. Z nekaj dodatnimi zmagami so le korak oddaljeni od napredovanja v 1. mladinsko ligo, kar obeta zelo zanimiv zaključek sezone. Kadeti (M17, 1. liga) so v marcu do zdaj enkrat zmagali in enkrat izgubili. M15 so v marcu dosegli izjemen uspeh s tremi zaporednimi zmagami. Takšni rezultati dajejo veliko optimizma za prihodnje tekme. V tem obdobju so fantje iz selekcije M14 zabeležili eno zmago in dva poraza, vendar pa se trudijo in se bodo zagotovo še bolj uveljavili v prihajajočih tekmah.

FOTO: RD HERZ Šmartno

Prijavnice za 23. rokometni tabor – Pacug 2025 so odprte

V letu 2025 vas vabimo na 23. rokometni tabor, ki bo ponovno potekal v čudovitem letovišču Pacug, ki se nahaja med Fieso in Strunjanom. Tabor bo potekal od **25. do 29. 6. 2025**, letošnja izvedba pa bo kot vedno bolj zabavne kot tekmovalne narave.

Za varnost in animacijo bodo na taboru skrbeli usposobljeni mentorji in trenerji, prav tako bo na voljo zdravstvena služba kampa. Starši boste lahko spremljali dogajanje preko socialnih omrežij (Facebook ipd.).

Prijave preko našega spletnega obrazca, ki ste ga prejeli na vaše e-naslove. Zadnji rok za prijavo je 30. 4. 2025 oziroma do popolnitve prostih mest (omejeno število je 60 otrok). Ne zamudite priložnosti za nepozaben tabor! Se vidimo v Pacugu!

Vse informacije glede sezone 2024/25 in spremljanja tekem bomo objavljali na naši Facebook in Instagram strani, kjer si lahko ogledate vse zadnje novice.

»Borimo se za Šmartno!«

OBČINA ŠMARTNO PRI LITIJI IN PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO JAVORJE

VAS VABITA NA

PRVOMAJSKO SREČANJE.

URADNI ZAČETEK PRIREDITVE BO OB 10. URI S KULTURNIM PROGRAMOM.

VABLJENI!

Koncert Ženskega pevskega zbora Laz – Poklon moškim

Avtor članka: Ženski pevski zbor Laz

Pevke Ženskega pevskega zbora Laz, ki kot sekcija delujemo pod okriljem Društva za razvoj podeželja Laz iz Jablaniške doline, smo v soboto, 15. 3. 2025, v prostorih gasilskega doma v Zgornji Jablanici organizirale že tradicionalni koncert *Poklon moškim*.

V tednu, ko smo obeležili spomin na 40 mučenikov, smo največ pozornosti poklonile moškemu delu našega občinstva in njihovemu mučeništvu: fantom in možem smo po končanem koncertu poklonile drobno darilce. Z gosti – pevci in godci ljudskih pesmi Studenček, ki delujejo v okviru KUD Ivančna Gorica, plesalci country plesnega društva Bizonke in Bizoni iz Litije ter pianistko Janjo Šušteršič – smo pripravile kulturni program, katerega rdeča nit so bile ljubezen, pesem in pomladansko prebujanje. Obiskovalci in obiskovalke, ki so napolnili dvorano gasilskega doma in prisluhnili ubranemu prepevanju ter uživali ob poskočnih plesalcih plesne skupine, so bili navdušeni in zadovoljni ter so se še dolgo zadržali na dvorišču pred gasilskim domom. Podružili so se in poklepetali ob kozarčku pijače ter se posladkali z drobnimi dobrotami, ki so jih pripravile pevke zbora Laz.

Prav prijetne občutke pa nam je pričaral cenjeni gospod Jože Dernovšek, ki nam je s svojo udeležbo izkazal posebno pozornost. Na orglice Suzy, ki ga v življenju spremljajo že 70 let, nam je v svoji priredbi zaigral lepe slovenske ljudske pesmi. Hvala, gospod Jože!

Zabavni kotiček

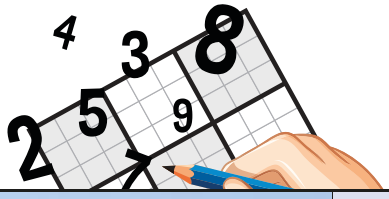

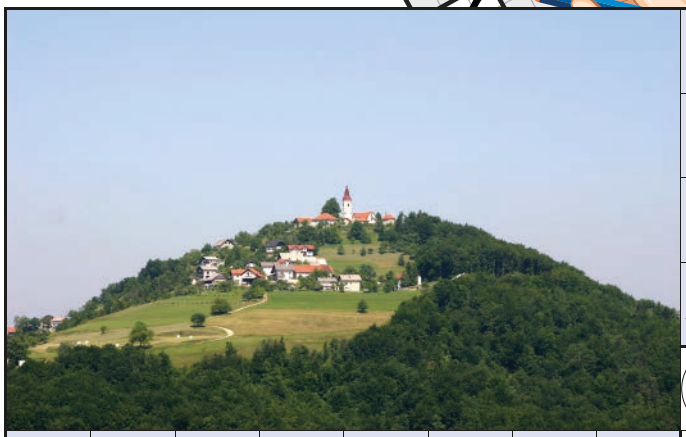

								SESTAVIL: RAJKO ORISHA	ZAVOJNIČA, TUDI POLŽASTO ZAVITA ČRTA, POLŽNICA	RAZPORED ŠOLSKIH UR	KRŠČANSKI ZAKRAMENT	SKUPEK LISTIN O ISTI SODNI ZADEVI	TANJA RIBIČ	MANJŠI UPOR, ODPOR, VSTAJA	ALOJI PODOBNA TROPSKA RASTLINA	IGRA S KARTAMI, KI IMAJO RIMSKE ŠTEVILKE
								PODLAGA, OSNOVA, SPODNJA PLAST								
								DODATNA VPREGA								
								NAPIS NA KRISTUS. GROBU / ŠIBA, PALICA					ZAVARJENO MESTO / KNJIGA NAT. NA 1/4 POLE			
REVIJA 5D KRIŽANKE (5,13)	GLAVNO MESTO RUSIJE	PRIPRAVA, STROJ ZA KAKO OPRAVILO	GL. MESTO ISTOIMEN. POKRAJ. V ANDALUZIJI, ŠPANIJA	OTOK V JADRANU, JUŽNO OD LOŠINJA	KRAJEVNE NOVICE	OTROŠKO VOZILO, KOLO, TUDI SKIRA	KRAJ PRI KRŠKEM / LOPOV, KRADLJIVEC					ŽELEZNIŠKA KOMPOZICIJA / NASPROTJE OKUSA				
MAMICA					GORA V KARAVANKAH, TUDI KOS POHIŠTVA OB MIZI					IME NEKD. MARIBOR. NOGOMET. BALAJIČA	PERJE PRI REPI / SADIKA VIN. TRTE				GLAVNO MESTO SENEGALA	DOLGO-REPA PAPIGA
DRAG KAMEN PRELIVAJOČIH SE SINJIH BARV					ZEMLJIŠKA KNJIGA / IT. SMUČAR, MATTEO									PRITRDILNICA / ŽENSKO IME		
PODJETJE Z GRADB. MATERIAL. IZ ANHOVEGA								NORDIJSKI IZRAZ ZA SMUČI	PLOČNIK / TULEC, ETUI							
KRAVJI PASTIR							TLAČILKA (REDKO) / KOSITER									
ZRCALCE ZA PREISK. NOŽNICE ALI MATERNICE											HRVAŠKI PEVEC, MIRO					
NAPAV, NAVAL, NASKOK						ZNAMKA ŠPORTNE OPREME					PTIČJA SAMICA					

SKUPAJ ZA ZDRAVJE

ZD LITIJA

CKZ LITIJA

ZDRAVSTVENI DOM LITIJA IN CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA VAS VABITA NA DOGODEK

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

- KDAJ? 19.4.2025, med 10:00 in 14:00
- KJE? Parkirišče pri trgovini LIDL v Litiji
- KAJ?
- predstavitev referenčne ambulante
- učenje oživljanja z uporabo AED
- predstavitev programov za zgodnje odkrivanje raka ZORA, DORA
- SVIT - napihljivo črevo - sprehodite se skozi črevesje
- preverite svojo gibalno in telesno zmogljivost (test vstajanje s stola, 6-min test hoje)
- ustno zdravje
- svetovanje o zdravi prehrani
- svetovanje za krepitev duševnega zdravja
- poligon - simulacija alkoholiziranosti

NIJZ

VESELIMO SE SREČANJA Z VAMI!

Svit

80 let OF osvoboditve

Združenje borcev za vrednote NOB LITIJA - ŠMARTNO in OBČINA LITIJA

V A B I T A

na proslavo v počastitev 27. aprila – dneva upora proti okupatorju,

1. maja – praznika dela,

9. maja – 80. obletnice zmage nad fašizmom in nacizmom ter 84. obletnice ustanovitve OF slovenskega naroda.

Proslava s kulturnim programom in slavnostnim govornikom, ministrom za javno upravo, mag. Francem PROPSOM, bo

v nedeljo, 27. aprila 2025, ob 11. uri
pri spominskem obeležju na Javorskem Pilu.

*****

Po končani prireditvi vas vabimo na druženje pri Lovskem domu LD Gabrovka.

43. TEK NA PETELINJEK GABROVKA 2025

Športno društvo Presad Gabrovka vabi vse tekaške navdušence v Gabrovko na

43. Tek na Petelinjek,

ki bo v soboto, **26. 4. 2025**, s pričetkom ob 9.30 za otroke in ob 10.00 za odrasle. Vsi tisti, ki niste ljubitelji teka, pa se boste lahko podali na organiziran

pohod po prelepi Moravški Gori.

Vljudno vabljeni!

MESTNE LEKARNE z zaupanjem

Jemljete več zdravil istočasno?

Potrebujete dodatne informacije o uporabi zdravil?

Naročite izdelavo osebne kartice zdravil.
Osebna kartica zdravil vsebuje informacije o odmerjanju in namenu uporabe zdravila ter dodatna opozorila na katera morate biti pozorni. Za več informacij vprašajte farmacevta Mestnih lekarn.

Lekarna Domžale · Lekarna Kamnik · Lekarna Duplica · Lekarna Mengeš · Lekarna Novi trg (v ZD Kamnik) · Lekarna Radomlje · Lekarna Litija · Lekarna Litija nova (v ZD Litija) · Lekarniška podružnica Moravče

Sledite nam na: mestnelekarne1
www.mestnelekarne.si

Resveratrol

Avtorica članka: Simona Obolnar Zupan, mag. farm., Lekarna Litija

Resveratrol je močan antioksidant, ki iz leta v leto postaja vedno bolj cenjena in raziskana molekula, povezana z zdravim življenjskim slogom in daljšo življenjsko dobo.

Prvič so ga izolirali leta 1940 iz velikocvetne čmerike. V letu 1992 so raziskovalci predstavili »francoski paradoks«, ki povezuje nizko pojavnost koronarne bolezni, kljub visokemu vnosu nasičenih maščob pri Francozih, z zmernim uživanjem rdečega vina. Po analizi rdečega vina je bilo ugotovljeno, da se delni razlog za to trditev, poleg mediteranske prehrane, skriva v resveratrolu.

Najdemo ga v pistacijah, borovnicah, goji jagodah, arašidih, robidnicah, temni čokoladi, rdečem grozdju, soji, daleč največ pa v koreninah japonskega dresnika, ki v Evropi velja za invazivno rastlinsko vrsto.

Resveratrol ima veliko ugodnih učinkov na zdravje ljudi. Deluje proti razvoju in napredovanju srčno-žilnih bolezni, protivnetno in lajša težave pri sladkorni bolezni tipa II. Prav tako ima njegovo delovanje pozitiven učinek pri debelosti. Mnoge študije resveratrol povezujejo z daljšo življenjsko dobo, saj preprečuje ali upočasni poškodbe celic, ki jih povzročajo prosti radikali (onesnaženo okolje, kajenje, nezdrava prehrana itd.). Resveratrol pomaga ohranjati zdravje možganov, saj se pri uživanju le-tega poveča pretok krvi v možgane in izboljša zmogljivost spomina in učenja.

V zadnjih letih se zaradi njegove antioksidativne aktivnosti povečuje njegova uporaba v kozmetiki. Znano je, da resveratrol zavira procese staranja kože, odkrivajo pa tudi nove prednosti njegove uporabe na koži, kot so protimikrobno, protivnetno, protirakavo, posvetlitveno delovanje, delovanje proti aknam ter hitrejše celjenje ran.

Kljub temu da je resveratrol prisoten v naravi, bi morali dnevno pojesti več kot kilogram goji jagod ali borovnic ali spiti več litrov vina, da bi v organizem vnesli dnevni priporočeni odmerek (200 mg), kar bi vodilo v druge zdravstvene težave. Bolje je uživati resveratrol v prehranskem dopolnilu, v katerem je dnevni odmerek skoncentriran v eni tableti. Kljub temu da je resveratrol varna učinkovina, se ne priporoča otrokom, nosečnicam in doječim materam. Previdnost je potrebna ob sočasnem jemanju acetilsalicilne kisline, varfarina ali klopidogrela.

Resveratrol je molekula prihodnosti, zato vas za konec vabimo v naše lekarne, kjer vam bomo z veseljem pomagali pri izbiri ustreznega prehranskega dopolnila za vas.

ZAPOSLIMO

1. zagnane in iznajdljive
2. energične in željne napredka
3. natančne in dosledne
4. zanesljive in odgovorne.

KOPIT
PRECISE MACHINING
SINCE 1996

Ni nasmeha,
ni bitja srca,
sedaj si le angel,
angel z neba.

V SPOMIN

10. aprila sta minili dve leti, odkar se je od nas poslovil

MARJAN VERBAJS.

Njegova modrost in spomin nanj ostajata z nami za vedno.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižgete svečko in postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

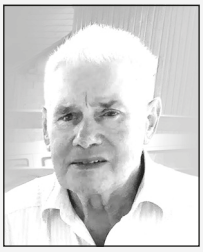

Življenje celo si garal,
za družino, vinograd in dom vse
si dal.
Sedaj le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

Ostala je velika bolečina v naših srcih,
saj je za vedno zaprl svoje oči naš dragi mož, ati in ata

STANISLAV PETRIČ,

Bajčkov Stane,
2. 11. 1940–24. 2. 2025.

Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in darovane svete maše. Predvsem pa smo srčno hvaležni, da ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in nam v bolečih trenutkih ob izgubi ljube osebe stali ob strani. Hvala tudi gospodu župniku za opravljen obred in Heleni Perko za govor.

Vsi domači se še posebej iz srca zahvaljujemo Jožetu in Marinki Govednik ter Miranu Trpniku za vašo skrbnost in toplino, ki ste jo namenili našemu dragemu Stanislavu z vsakodnevnimi obiski.

Z globoko hvaležnostjo,
vsi njegovi

Ni večjega bogastva
na tem planetu,
kot je ljubezen v srcih
vseh mam na tem svetu.
(Feri Lainšček)

ZAHVALA

Od nas se je poslovila naša mama

Marija Kralj

iz Šmartnega pri Litiji,
1934–2025

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za stiske rok, izrečeno sožalje, misli tolažbe, darovane sveče, cvetje in svete maše.
Hvala dr. Sabini Kokot in drugemu osebju ZD Litija za vso zdravstveno oskrbo.
Hvala pevcem, kvartetu trobil, g. župniku in KSP Litija za lepo izvedeno pogrebno slovesnost.

Zahvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Naj nam njena skromnost in dobrota ostaneta v lepem spominu!

Vsi njeni

Baron Rudolf Apfaltrern, graščak na Grmačah

Avtor članka: Tim Šteferl

Kdor se danes povzpne v drugo nadstropje gradu Bogenšperk, ga v predprostoru nekdanje knjižnice najprej pozdravi portret moškega z brki v beli častniški uniformi. Njegov umirjen pogled strmi v daljavo, na prsih se bohotijo odlikovanja, njegova levica pa počiva na ročaju sablje. Moški na portretu je baron Rudolf Apfaltrern, potomec stare kranjske plemiške rodbine, ki se v naših krajih omenja že v 13. stoletju in velja za njenega najpomembnejšega predstavnika v 19. stoletju.

Baron Rudolf Vencelj Karel Apfaltrer pl. Apfaltrern se je rodil 17. 4. 1818 v Jihlavi na Moravskem (danes Češka) baronu Venclju (Venčeslavu) Janezu Apfaltrerju pl. Apfaltrernu in njegovi drugi ženi Amaliji Eleonori Fürer pl. Haimerdorf iz stare patricijske rodbine iz Nüremberga. O njegovem otroštvu je znanega zelo malo, verjetno je odraščal v kraju Lehenrotte v Spodnji Avstriji. 21. 10. 1830 je pričel vojaško šolanje na Terezijanski vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu, ki sta jo obiskovala tudi njegov oče in stari oče. Svojo vojaško pot je začel septembra 1838 s činom praporščaka v 49. pehotnem polku »baron Langenau«. Leta 1841 je postal poročnik, 1848 pa nadporočnik. Tega leta je na Dunaju izbruhnila marčna revolucija, avstrijski cesar Ferdinand I. je oktobra zbežal v Olomouc, s svojim bataljonom je tja cesarja spremljal tudi Rudolf Apfaltrern. Kmalu zatem se je vrnil na Dunaj in se spopadel z revolucionarji v Auergartnu. Za osvojitev barikade je prejel vojaški križec za zasluge (nem. Militärverdienstkreuz) – eno najvišjih odlikovanj avstrijske vojske za pogum. Nekaj dni zatem so cesarske čete pod poveljstvom kneza Windischgraetza s topovi krvavo zatrle revolucijo na Dunaju. Rudolf Apfaltrern se je kmalu znašel na Ogrskem, kjer je sodeloval v bojih z upornimi Madžari, v katerih se je kot poveljnik večkrat izkazal. V bitki pri Kaposváru leta 1849 mu je uspelo preprečiti, da bi njegov bataljon padel v ujetništvo, že mesec kasneje pa je uspešno poveljeval razpršenim enotam v bitku pri Komáromu. Leta 1853 je bil povišan v stotnika, 1. decembra 1855 pa je izstopil iz aktivne vojaške službe. Januarja 1855 je namreč na gradu Križ pri Kamniku umrl njegov daljni sorodnik baron Alojz Apfaltrern, ki mu je v oporoki zapustil posestva Grmače pri Litiji (matični grad Apfaltrerjev), Krupo, Pobrežje, Pusti gradec, Loko pri Zidanem mostu in hišo v Ljubljani. Leto zatem se je v kapeli na gradu Otočec poročil z grofico Silvino Florentino Margheri pl. Commandona. V sicer srečnem zakonu nista imela otrok.

Baron Rudolf je bil ves čas razpet med Grmačami in posestvi v Beli krajini. Primarno se je ukvarjal s kmetijstvom in je veljal za zglednega kmetovalca. Na pristavi gradu Grmače je zasnoval hlev s približno 20 glavami goveje živine, kar je bil za tiste čase precej velik živinorejski obrat, na belokranjskih posestih pa se je posvetil vinogradništvu. Leta 1864 je bil povišan v majorja, poleg tega pa je nosil tudi dedni naslov cesarsko-kraljevega komornika. O življenju Rudolfa Apfaltrerna v naših krajih vemo precej malo, saj sta se baron in baronica držala bolj zase, v Šmartnem pa naj ne bi bila najbolj priljubljena. V ljudskem spominu se je ohranil dogodek iz leta 1875, ko so v Šmarnem gradili novo šolsko poslopje. Baron Rudolf Apfaltrern je iz graščinskih gozdov daroval les za izgradnjo ostrešja šole, Šmarčani pa naj bi ga obtožili, da je namerno daroval črviv les. Ne vemo, ali so bile obtožbe upravičene ali ne, baron Apfaltrern pa je Šmarčanom tako zameril, da ni želel biti pokopan na tamkajšnjem pokopališču. Še za časa svojega življenja je dal na litijskem pokopališču zgraditi grobnico v neobaročnem stilu in se verjetno kmalu za tem odselil v Belo krajino.

Rudolf Apfaltrern je svojo življenjsko zgodbo zaključil 16. 10. 1893 na gradu Krupa v Beli krajini, star 75 let. Pokopali so ga v rodbinski grobnici na litijskem pokopališču. O pogrebu je dan pozneje poročal tudi *Laibacher Zeitung: »Pogreb barona Apfaltrerna se je vršil včeraj ob prisotnosti številnega prebivalstva, rudarjev, gasilcev, pevskega zbora, šolske mladine iz Litije ter drugih društev, kakor tudi številnega sorodstva in prijateljev iz Ljubljane. Pogrebni sprevod je krenil od graščine Grmače do pokopališča v Litiji, kjer so njegove posmrtne ostanke položili k večnemu počitku.«* Ker je bil brez otrok, je svoje posesti v oporoki zapustil svojima nečakoma Rihardu in Arturju Apfaltrernu z navodilom, naj se naučita slovenščine.

Baron Rudolf Apfaltrern, graščak na Grmačah